Petrica Kerempuh.

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE LAV. HARTMANA (ST. KUGLI)
ZAGREB ILICA 30.

Cijena 80 fil.

22949

Knjige

ZA MLADEŽ

koje su izašle nakladom

KR. SVEUČ. KNJIŽARE FR. SUPPANA

KNJIŽARE L. HARTMANA

(Stjepan Kugli)

Ilica 30. — ZAGREB — Ilica 30.

A B C sa bojadisanim slikama. Veliki format	K	2.—
Andersen priče za mladež. Izabrao i priredio Stj. Basariček. Veliki format.	„	2.40
Andersen, priče za mladež. Izabrao i priredio Stj. Basariček. Sa 19 lijepih slika. Malo II. izdanje	„	1.20
Amicis Edmondo de, Srce. Poklanja našoj djeci P. Kunišić	„	2.—
Basariček Stj., Šaljive narodne pripovjetke. Sa 10 slika.	„	—.80
Basariček Stj. Narodne pripovjetke. Sa 8 originalnih slika u crno i 3 slike u bojama	„	1.80
Basariček Stj., Tisuća i jedna noć. Arapske pričice. Veliki format	„	3.—
Belović Jelica, Meandri za zabavu dobrim kevicam	„	2.—
Belović Jelica, Sto i deset igara za mladež. Ilustrovano sa 27 slika	„	1.—
Berge Fr., Prirodopis životinjstva, bilinstva i rudstva. Sa 300 bojadisanih i 8 prostih slika	„	3.—
Ciljić Antonija, A. B. C. ilustrovani	„	1.—
Čarobna frula. Pepeljuga.	„	1.20
Čika Veno. Dječija radost. Pjesme i pripovjetke dobroj djeci	„	3.—
Damin Narcis, Terezija ili mala milosrdnica. Djelce čudorednom uzgoju. Pohvaljeno pariškim sveučilištem	„	1.20
Devčić Ivan, Hrvati i Hrvatska pod Napoleonom Velikim. Na temelju povjesnih podataka. Sa 10 lijepih slika	„	—.80
Dječije milovanje. Pjesme i pripovjetke za mladež	„	2.40
Dječije igre. Sa krasnim slikama	„	1.—
Dvanaest najljepših priča i narodnih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izvorima. Sa 12 slika	„	—.60
Četrnaest najljepših priča i narodnih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izkazima. Sa 12 slika. III. izprav. izdanje	„	—.60
Dvadeset najljepših priča i narodnih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izkazima. Sa 8 slika	„	—.60
Felix G., Francuska revolucija godine 1789.—1795. Ilustrovano sa 18 slika	„	—.80

Filipović Ivan, Ezopove basne. Sa 21 slikom	K	—.80
Filipović Ivan, Kraljević Marko u narodnim pjesmama. Sa slikom Markovom	„	2.—
Fincek Ivan, Grad Zagaj ili Bog svojih ne ostavlja. Pučka pripovjest za mladež i odrasle	„	—.80
Gall Josip, Popustalca mlada i nekskusan kroz društvo i život	„	1.—
Gojtan Ivan, Novi bajni svijet. Sa slikama	„	2.40
Glasoviti muževi starega vijeka. Za hrv. mladež sastavio po Rollinu M. C.	„	1.—
Gle što nova. Slikovnica za malu djecu	„	—.80
Gulliver u patuljaka. Gulliver u divova	„	1.20
Hara-bašić August, Mali raj. Pjesmice i priče dobroj djeci	„	1.60
Hofman Franjo, Sto i pedeset pripovijedaka za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček	„	1.80
Hofman Franjo, Četrdeset i dvije pripovijetke za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček	„	—.50
Hofman Franjo, Četrdeset pripovijedaka za mladež. Preveo Ivan Filipović Drugo izdanje priredio S. Basariček	„	—.80
Hofman Franjo, Trideset i šest pripovijedaka za mladež. Preveo I. Filipović Drugo izdanje priredio Stjepan Basariček	„	—.50
Hofman Franjo, Trideset i dvije pripovijetke za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček	„	—.50
Hofman Franjo, Lukino blago. Sa 4 slike	„	—.80
„ „ „ „ ćirilicom „ „ „ „	„	—.80
Hofman Franjo, Radija Bog pomaže. Pripovijetka za mladež. Sa 4 slike. Preveo I. Ciganović	„	1.—
Hofman Franjo, Na dalekom sjeveru. Sa 4 slike	„	—.80
Hofman Franjo, Onkraj mora. Pripovijest za mladež	„	—.80
Hofman Franjo, Osveta je moja, ja ću ju vratiti! Pripovijetka za mladež. Sa 4 slike	„	—.80
Hofman Franjo, Kakva sjetva, takva žetva. Pripovijest za mladež. Ponovatio Miroslav Ostoić. Sa 4 slike	„	—.80
Хофман Франьо, Не освети се, осветићу ти ја! Приповијест за младеж, са 4 слике	„	—.80
Хофман Франьо, Каква сјетва, таква жетва. Приповијест за младеж, са 4 слике	„	—.80
Izabrane narodne pripovijesti. Napisala Božena Nemcova. S češkoga preveo **Aug. Harambašić.** sa slikama, lijepo uvezane bojadisanim omotom	„	2,—
Jais O. R., Lieps i poučne pripoviedke i rečenice za mladež	„	—.50
Jambrišak Marija, Znamenite žene u povjesti i pričama. I., II. i III. po	„	1.20
Jambrišak Marija, O pristojnom vladanju u svim životnim prilikama	„	4.—
Jovan Dragutin, Iz mladenačkog svijeta, Zabavno-poučne pripovjesti	„	2.—
Jovan Dragutin, Iz života za život. Vijenac izvornih poučnih pripovijedaka za odraslu mladež	„	1.20
Jovan Dragutin, Um i srce. Vijenac priča i pripovijedaka za mladež	„	1.20
Kačić-Miošić o. Andrija, Razgovor ugodni naroda slovinskoga. Sa 46 orig. slika. Slike risao Vaclav Anderle	„	2.—
Kataliniić-Jeretov Rikard, Vesela mladež. Slikovnica	„	2.40
Kišpatić M., Prirodopis životinjstva, bilinstva i rudstva. Sa 539 slika	„	3.—
Klaić Franjo, Mali stočar ili kratak nauk o stočarstvu u pitanjih i odgovorih	„	—.60
Kraljević Marko u narodnim pjesmama	„	1.—
Krempler Pajo, Pobjeda ljubavi. Dvije slike iz života	„	1.—
Krčmarić B., Novi razgovor ugodni naroda hrvatskoga ili hrvatski guslar. Sa 28 slika od V. Anderlea	„	3.—
Kristof Kolumbo ili otkriće Amerike. Po Campe-u. Sa 8 sl. u boj. i 8 u crno	„	2.40

Kunićić Petar, Viški boj. Sa 50 slika krasno ilustrovano djelo . . . K 2.80
Kunićić Petar, Hrvati na ledenom moru. Po izvješću J. Bayera. 50 slika „ 1.60
Mala zorna obuka sa hrv. njem. i franc. riječima . . . . . „ 3.—
Mali čestitar ili vijenac najljepših čestitaka za malu djecu i odrasle . . „ —.40
Maržik Vj. Zaboj, Narodne pripovijetke Slavena. Razdijeljeno u 3 sveščića, svaki po 60 filira
Mestvičeve pripovijetke. Po J. V. Cooperu preveo Ivan Devčić. Sa 7 slika . „ 3.—
Milaković Josip, Mali hrvatski deklamator. Zbirka pjesama za mladež . „ 1.20
Milaković Josip, Proljetno cvijeće. Pjesmice . . . . . „ 1.60
Naši prijatelji, knjiga sa bojadisanim i crnim slikama . . . . . „ —.80
Novaković Stojan, Kosovo. Srbske narodne pjesme . . . . . „ —.40
Nova slikovnica za dobru dječicu. Slikama pr. . . . . „ —.80
Oberonov rog čudotvorac. Snjeguljica i Ružan . . . . . „ 1.20
Pogačić Milka. Milodarke dobroj djeci. Pjesme . . . . . „ 1.60
Poparić, Doživljaji hrvatskih pomoraca . . . . . „ 1.20
Pravi Petrica Kerempuh ili svjetski potepuh. Slike iz života najvećega svjetskoga prokšenjaka i lakrdijaša. Sa 56 slika . . . . . „ —.80
Pripovijesti o Kraljeviću Marku za mladež. Po narodnim pjesmama . . „ 1.20
Разбојничка гр дина и Дрвени крст. Двије приповијетке са 8 слика . . . . . „ —.80
Razbojnička gradina i Drveni krst. Dvije pripovijetke sa 8 slika . . . „ —.80
Rubetić Cvjetko, Pjesmarica za djecu pučkih škola . . . . . „ —.40
Robinzon Kruzoe. Sa 4 velike i 15 malih slika . . . . . „ 1.60
„ „ Sa 4 velike i 15 malih slika fino izdanje . . . . . „ 3.—
Sretna vremena, Slike i pjesmice za djecu . . . . . „ 2.40
Stojanović Mijat, Slike iz života hrvatskoga naroda po Slavoniji i Srijemu „ 1.20
Šmid Krištof, Božidar. Pripovijetka za mladež . . . . . „ —.80
Šmid Krištof, 150 kratkih pripovijesti sa slikama . . . . . „ 1.60
Šmid Krištof, Genoveva. Sa 6 slika . . . . . „ —.50
Šmid Krištof Najbolja baština. Janješce. Dvije pripovijetke za mladež. 2 sl. „ —.80
Šmid Krištof, Dobri Radojica i zločesti Ivica, Pripovijetke za mladež. 4 sl. „ —.80
Šmid Štj., Barun Franjo Trenk i njegovi panduri. Sa 16 slika . . . „ —.80
Шмид Криштоф, Добри Радојица и неваљали Јоца. Приповест за младеж. Са 4 слике . . . . . „ —.80
Шмид Криштоф, Најбоља баштина. Јањешце. Двије приповетке за младеж, са 2 слике . . . . . „ —.80
Što sve ljudi rade. Slikovnica u velikom obliku . . . . . „ 1.80
Štulc V., Miriama. Pripovijest . . . . . „ —.50
Tomašić Ivan, Ljubičice. Priče Ivana Gottfrieda Herdera. Sa slikom . . „ 1.—
Tomašić Ivan, Gimnastičke igre. Vježbe za gimnastiku djetinjega tijela i duha „ 5.—
Tomašić Ivan, Najljepši ures duši i srcu dobre Hrvaćadi, Čudoredno-poučne priče i pripovijesti za mladež. Sa mnogo slika . . . . . „ 2.—
Tomašić Ivan, Biserčice. Priče Fridricha Adolfa Krummachera . . . „ 1.—
Tomić J. E., Život i djela glasovitog kneza Dona Quijotta dela Mancha. Španjolski napisao Miguel de Cervantes Saavedra. Prirediano po franceskom „ 3.—
Tomšić Lj., Izabrane izvorne pripovijesti. Sv. I. i II. po . . . . . „ —.70
Tomšić Lj., Bršljan. List mladeži našoj. Tečaj IV. 8, str. 384, sa 12 bojadisanih i 24 crnih slika. . . . . „ 2.—
Tomašić Lj., Izabrane izvorne pripovijesti. Sa slikama. Sv. I. i II. po . . —.70
Turić Đuro, Znameniti Hrvati. Povjesne pripovijetke za mladež. Sa 10 slika „ 1.20

PRAVI
PETRICA KEREMPUH
ILI
SVJETSKI POTEPUH

SLIKE IZ ŽIVOTA NAJVEĆEGA SVJETSKOG PROKSENJAKA I LAKRDIJAŠA.

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE L. HARTMANA (ST. KUGLI), ZAGREB
ILICA BR. 30.

PETRIČIN POROD I KRŠTENJE.

U jednom zabitnom seocu u Zagrebačkoj gori, posve blizu bijeloga Zagreba, rodi se u doba naše pripovjesti mušk čedance od oca Miška i majke Jule Puhanović. To je seoce na glasu sa svojih žitelja, koji imadu tu nepriliku, da rijedko koji umre na svom domu, već ili u ludnici Stenjevačkoj, ili u Lepoglavi, ili pako o užetu krvničkom. Zato to seoce i nema svoga groblja. Pa tako bijaše već kod porodjaja s novorodjenim mališem neprilikâ, jer se on baš u tren, kad mu htjede mati u krevet, već nadje na svijetu i to na podu punu smeća. Uzdigli ga, te ajd' s njime u selo, da ga krste. Kumovi, koje mu roditelji jedva nadjoše, ponajprije podju k farnoj crkvi Stenjevačkoj; nu kad oni tamo, bude im rečeno, da častnoga gospodina ne ima kod kuće. Eh, a kud' će sad? — Debeli kum Jože prvi se snadje i predloži, da idu k fratrima u Zagreb. Eto ih i kod fratara. Čim se otvore vrata, upitat će ih vratar:

»Što ćete?«

»Ama rodilo nam se djetešce, pa želimo ga krstiti.«

»Pa zar ovdje!« prekine ih fratar.

»Dá!«

»Ma ljudi božji, zar ne znate, da se u samostanu djeca ne krste. Haj?« opeta će fratar.

»Znamo, nu lijepo prosimo!«

»Jok! S bogom!«

I u tili čas budnu im pred nosom zatvorena vrata, a oni ko popareni moradoše otići dalje.

Najednoć pade na um primalji, koja je vršila čast nosilje, da ima tamo negdje pri kraju Vlaške ulice takodjer crkva, pa ajd' častno krstno društvo i tamo, jer bez krsta ne smije biti dečko. Došav onamo, jedva se namoliše, da su ga krstiti htjeli nu i tuj bijaše neprilike! Kumovi htjedoše, da se dečko nazove: Lujček, a primalja opeta da ga krste: Štefek, i tako dodje do svadje, koju utiša sâm svećenik, kad reče:

»Da ne bude nikomu krivo, neka se zove: Petrica, — pa basta!« I tako zapiše u svoje omašne protokole.

Vraćajući se kumovi kući, zahvališe iz dna duše svetoj Trojici, što su ipak nekak dokončali, da ne moradoše do kasno u noć ostati u gradu, te u tom veselju ne zaboraviše posjetit' debelu Žofu, koja je tam u doljnoj Ilici imala krčmu. Tu bješe svega i svašta! Pjevanki, — ijukanju — plesanju ne bijaše kraja, a naš je Petrica kroz cijelo to vrijeme drečao kao garavi mačak na slanini. Ljudski se oljolalo to krsno družtvo kod Žofe pa nije čudo, ako je nosilja šest puta sa zibkom, u kojoj je Petrica bio uvaljen, do kuće ljudski o zemlju tresnula, na što bi mali zakriještao, kao da ga buhe kolju. Kad već mal' ne na domu bijahu, prelazeći preko jedne brvi, eto se i opeta omakne nosilja sa mališem, koji se iz zibke skotrlja u jarugu, kako bijaše dug i širok. Al' što ćemo! Malomu sve te neprilike ne naškodiše a ma baš niti za dlaku; pa da ga baš i izšibalo, on bi bio jedan te isti..... Zar to ne bijaše vražji dečko!

I po tome bijaše Petrica tri puta u jednom danu kršten. Prvi put po svećeniku u Vlaškoj ulici; drugi put, kad se skotrljao u jarugu; a treći put kod kuće, jer, budući se je u jarugi sav u blatu oprljao, moradoše ga toplom vodom oprati.

Prisutnici kimahu glavom, a debeli Jože zaklinjao se na krst, da će iz toga dečka znamenit čovjek postati.

PRVI DNEVI PETRIČINA ŽIVOVANJA.

Čim je Petrica prohodio, postade teret ne samo roditeljima, već i cijelomu selu. Ljudi pogovarahu, da u njegovim žilama ne teče krv, već pravo živo srebro. Bijaše pravi galženjak. Jednoć u večer sune mu nješto u glavu, te priskočiv k otcu, iztrgne mu iz ustiju lulu — pa s njom sebi u usta. Drugi put opet skoči na zemljanu peć i poče kukurikati ko pravi pijetao. Ob dan bi jašio na kakovoj otrcanoj metli, ili pako poskočio na domaćeg jarca, kao kakav husar.

Kad je navršio šestu godinu, dali ga roditelji u školu, koju je vrlo rado polazio, ali ne da sluša učiteljeva predavanja, već da po ledjima svojih drugova lijepi papirnate osle, ili da ih štipa i bocka. A kada bi učitelj okolo klupa s brezovačom koracao, nitko ne bijaše mirniji ni pokorniji od našega Petrice.

Premda je bio veliki lopov, ipak ga imalo u selu sve radi, i malo i veliko, a to najviše zbog njegovih vragoljastih lakrdija. Na samo Nikolinje načinio je grdnu komediju od svojih seljana, koji ga od onda zamrziše. Oko po noći najednoć se oglasi zvono s crkvena zvonika, udarajući na vatru. U najvećem strahu poletiše seljani iz toplih svojih odaja, da vide što gori. Nekoji dapače umah poletiše i po štrcaljku, kojom će se braniti od ljuta ognja. Ne opazivši nigdje znaka vatri, dodjoše do crkve, da upitaju zvonara, gdje je vatra; a kad tamo, ća u tornju grohotom se smije na njih Petrica. Videći seljaci, kako su prevareni, odu psujući i rogoboreći kućam svojim, grozeći se pri tom Petrici, koji ni za cio svijet ne bi u te trenutke sašao medju razjarenu svjetinju.

Od toga doba svakoj lopovštini u selu ne bijaše nitko kriv, do samog Petrice. Dogodi li se, da su čija kola noću razvrgnuta, — Petrica je kriv! Ako li je kome kuća čime naličena, tu je Petrica imao svoje prste. Nadje li se jutrom, da je pred kućnim pragom naslagana hrpa kamenja tako, da je onaj, koji je prvi koračio iz kuće, ljosnuo o tle, kako je dug i širok, — i opeta je Petrica kriv. No u obće sve se bacalo i trpalo na njega sirotana.

Jednom ga ukori domaći župnik rad nećudorednog ponašanja, a on da pokaže popu, da mu ne treba lekcija, zavuče se neopaženo kroz dan u njegov kokošinjak, pa oko pô noći poče po njem naganjati kokoši, da su sve u šestnaest kriještale, tako da se cijelo selo sletilo, misleći, da je možda tvorac ušao medju popove kokoši. Župnik s batinom u ruci polagano otvoraše

vratašca od kokošinjaka, nu jedva što se i zadnji šklocaj na ključanici začuo, otvore se naglo vrata, te puk mog župnika po nosu, a kršteni tvorac — Petrica — brzo se izgubi među svjetinjom.

Drugi put opet zamoli domaćeg trgovca, da mu pokloni duhana. Kad mu ovaj to uzkrati, odluči Petrica, da se osveti I zbilja. Ne bilo za dugo, kad eto trgovac zapali svoju lulu, i jedva odbaci par dimova, uz silan prasak razpade mu se lula na male komadiće. Dugo je smišljao, od čega je to došlo, dok ipak ne dozna, da mu je Petrica iz osvete nasuo u lulu puščanoga praha.

Narodna poslovica: »Oj Todore, Todore, sve to gore« izpuni se i kod Petrice, jer što bijaše dalje, to bijaše gorje. Nijednomu čovjeku nije dao Petrica mira, a štogodj su ljudi o njem govorili, sve bi dobri otac najvećom odlučnošću odbijao veleći.

»Sram vas bilo sve skupa! — Mog dobrog Petricu bezsramno ogovarate, a on je nevin!«

PETRICA PLEŠE PO UŽETU.

Po očevoj smrti poče brižna mati danomice nukati sina, da uči kakav zanat; ali hude joj odatle sreće! Sve bi pretrpio Petrica, samo ne biti šegrtom, jer je vidjao u svijetu, da se s takovom gospodom preveć oštro postupa. Kad i opet jednoć navali na njega mati, da podje u šoštariju ili opančariju, — džipi on srdito sa sjedala, te se izdere na rodjenu mater:

»Što će mi zanat? Ja već znadem zanat....« I ne upitavši dalje, podje na tavan, gdje snimi s klina omašno uže, pak suk u selo, vičući, neka ljudi idu gledati čudo. I sjatilo se skoro cijelo selo, da vidi nečuvenu umjetnost, o kojoj je bajao Petrica. I gle! Preko njekakove bare napne on svoje uže i uspne se, da će po njem, al eto u zao čas njegove matere, koja prereže uže, a on jadnik na veliki smijeh prisutnika, pljusk, kako je dug i širok, u vodu.

»Što se keljite nesreće jedne! Zar jošte ne vidjeste čovieka... haj?« uzviče se Petrica, izašavši mokar kao pseto iz vode, te brzo iznikne izmedj svjetine, da ne bude jošte većim razlogom smijehu.

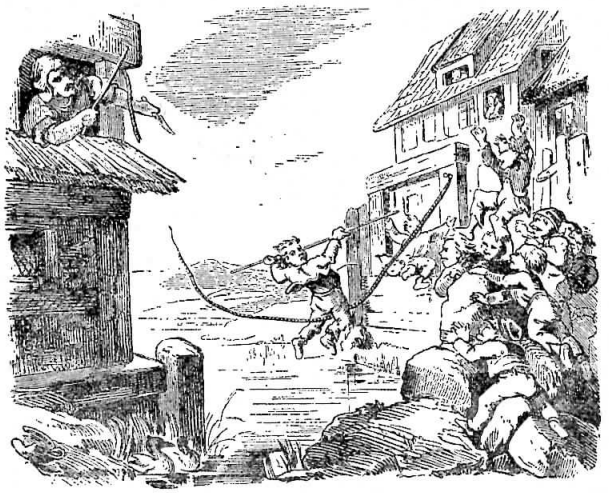

Kad je bio sam, poče mozgati, što mu je sada uraditi, kako da se osveti onima, koji mu se časak prije nasmijaše. Ne bilo za dugo, već u njegovu vražku glaviću sunu nešto, što budne kao odmazda.

Drugoga dneva poče kao lud trčati po selu, idući od kuće do kuće, sakupljajući ljude, da i opet podju gledati čudo. Kad

stigoše na jučerašnje mjesto kod bare, zamoli, da mu svaki dadne po jednu od svoje obuče, što skoro svi i uradiše. Svezav i opet preko bare uže, objesi svu obuću na nj, te uz poklik. »jedan, dva, tri«, mahne užetom, a sva obuća pljusk u baru. Nasta vika graja, tučnjava, iz koje jedva izniknu Petrica, smijući se u sebi sladko, kako li je mudro izmislio »osvetu«.

PETRICA PODPOMAŽE MAJKU.

O svakoj lopovštini, koju je Petrica izveo, govorila je njegova majka očitom nezadovoljnošću, spočitavajući mu, da se za sve brine, a samo da na nju sirotu zaboravlja.

»Muči mati, i na tebe će doći red!« poče tješećim glasom govoriti Petrica, a da je istinu govorio, svjedoči čin, što ga je drugog dneva učinio u Vrabču kod Zagreba.

Podje ranom zorom k pekaru, kojeg je našao baš kod čaja, te nazvavši mu »dobro jutro«, — reče:

»Poslao me moj gospodar, inžinir Lašković, da mu odmah za pet forintn poštljete hrženog i pšeničnog kruha, jer danas imade goste u kući. Ja vas molim, da bi odmah vaš naučnik sa mnom to odnio.«

Najvećom pripravnošću napuni pekar vreću s naručenom robom, te natovari na pleća svome naučniku, koji će imati za robu odmah i novac donjeti. Putem neopaženo prereže Petrica nožem vreću tako, da su tri hljeba izpala u blato.

»Ej stani, dečko!« zaviče Petrica, pokazah na kruh u blatu ležeći: »Vjere mi, sada ne preostaje drugo, već ajde ti po druge hljebove, a ja ću s ovima ovdje pričekati; nu samo se žuri.«

Naučnik se izprva nječkaše, al' kad Petrica uzviče:

»Ti tolvaju, zar je moj gospodin svinja, da će iz blata jesti kruh?«, odleti dečko poput strijele po druge hljebove.

»Tako valja!« promrmlja Petrica sam sobom, ostavši pri vreći, te naprtiv ju na svoja ledja, odnese kruh k svojoj majci.

Došavši naučnik na prijašnje mjesto, silno se razočara, uvidiv, da je nestalo sluge inžinira Laškovića. U namisli, da je isti naprijed otišao, podje ravno u inžinirov stan, gdje su ga

svi čudom gledali, a na posljedku ga baciše i na polje, govoreći, da je šenuo pameću.

PETRICA ZAVADIO SUSJEDOVE KOKOŠI.

Gazda Makso, koji je bio prvi susjed do Petričine kuće, u velike se zamjerio Petrici, te ovaj odluči, da mu se po što po to osveti. I tako bude. Nakon dugog razmišljanja udje nešto u njegovu vražku glavicu, pa ajd do Makse.

»Dobro jutro Makso!« osorno pozdravi Petrica susjeda.

»Bog derane!« odvrati taj. Na to će opet Perica:

»Čuj gazdo! Od svih ljudi, što ih imade u selu, ti si najgori. Reci ti meni, zašto ja nemam od tebe mira!«

Makso ne slušaše dugo malca, već pograbi metlu, pa ga iztjera iz kuće. Petrica još većma ogorčen, uzme kod svoje kuće do dvadeset niti špage, te sve u srijedi sveže, a ostali dio pusti da visi. Na kraju kod svake špage priveže komade kruha, i s tim svojim izumom uputi se do gazde, čekajući u

njegovu dvorištu zgodu, kada će više kokoši doći na okup, da izvede naumljeni [illegible] čim to bude, baci medju nje svoju [illegible] poleti svaka koka do pričvršćenoga kruha. Nu [illegible] odkinuti, a htjedoše ga za sobom od [illegible] medju kokošima cijela komedija. Jedna vuci lijevo, [illegible] desno; ova naprijed, treća opeta natrag, i tako natežući,

počeše se silno komešati, što urodi tim, da je na posljedku jedna drugu počela po dvorištu naganjati i kljuvati se. Začuvši gazda Makso galamu kokoši, poleti na dvorište, gdje je imao što vidjeti. Do trideset kokoši, što krvavo, što opet skroz izčupano kô ludo se naganja. Jedva mu jedvice podje za rukom utišati te stvorove; a kad bude sve u redu, opazi iza ograde zlobno se smijuće lice Petričino, koji zatim umah umače u selo da ga ne bi ljuti Makso izšibao.

MALI LUKAVAC.

U rodnom mjestu junaka naše knjige bijaše od prastarih vremena običaj [illegible] koljući krmke, pozivali skoro svu dječurliju tog mjesta u tako zvanu crnu juhu, koja se je

sastojala od svakojakih mesnatih odpadaka i krvi. Za takove mališe bijaše to svečan dan, [illegible] ako bi na jagmu ulazili u kuću, gdje se je klalo, te uz masnu [illegible] kakove lakrdije.

Baš u Petričinoj kući stanovaše neka velika [illegible] Jovan. Dao Bog, i on mora da imade klanje. Već punih [illegible] unaprijed razbijao si naš Jovan glavu, kako bi bilo, da on [illegible] dječurliji ništa dao. On je ovako snovao: Oni bi mi otpaci ipak za nešto bili, a uz to moram i kruha dati, a to sve stoji párâ ... Nakon duga razmišljanja dosjeti se nečemu.

Na taj svečan dan, već za rana jutra vidjevala se je po dvorištu razna dječurlija, medu kojima je naš Petrica prvu riječ vodio. Tuj bijaše svega i svašta! Najednoć predloži on, da si svi oči zavežu, te da se tako naganjaju. Ostali ga poslušaše, i kad započe ta igra, da popucaš od smijeha. Ovaj se spotakne o kamen, onaj pako lupi nosom o zid, treći nabasa u jarugu, četvrti opet naleti na gnojnicu: ama mili Bože, svaki [illegible] dobio, jedini Perica smijući se slatko, gledao je, kako drugi stradaju. Za čas bi [illegible] cijelu bandu. Pokupio bi [illegible] dvorištu [illegible] stare lonce i tepsije, pa svakom [illegible] On sa [illegible] štapom u ruci postavi se [illegible] svoju četu, ko[illegible] [illegible]ve razvrstao, pa na komandu: »jedan, dva, tr[illegible] udri mališi rukama ili

batinama po svom predmetu, da od zveketa uha mal' da ne otpadoše. Uz takovo sviranje ili bolje rekuć ropotanje znala bi mlada četica obići cijelo selo, a naposljetku eto je opet kod kuće. I mnogo toga znao naš prefriganac izvesti, a osobito danas, ig bijaše u njegovoj kući, — ako i ne njegovo klanje.

Gazda je Jovan zato vrijeme pripravljao čorbu za mališe. Pa kako! — Nalio pun kotao vode, koju je postavio k ognju da zavre. Kad to bude, odreže komad — jedva funtu težak — slanine, koju dobro zacviri, pa ulije u vodu. Zatim udrobi u nju kruha, te pozove mališe.

Veselim skokom navališe mališi oko stola, te počeše grabiti žlicama, al' gle čuda! Ponajprije jedan drugog pogleda, zatim prošaptnuše, a za čaš počeše drečati i vikati. Gazda Jovan jedva je dočekao taj čas, pa čim je postala graja, pograbi on iza kuta metlu, te vičući dode među djecu:

»Što zijate, mrcine nijedne! Ha, vi bi kobasica, šic! Jedite. il . . .« ne pitajuć ništa dalje, poče metlom udarati preko glava mališa. Petrica sve to sa strane vidje. Najednoć džipi na stolac, upre noge u gazdina pleća i tolikom se silom u stol porine, da je taj s čorbom prevrnuo. Mališi ga zatim svi dadoše u bijeg skupa sa Petricom, a gazda Jovo jedva se podigao vičući i rogoboreći na molog lopova, rad kojeg si je u lijevom bedru prelomio kost.

PETRICA U KOŠNICI.

Kod svetoga Duha bilo je proštenje. Među pečenjarima vidamo i našega Peru. Sjeo je na ovisoko bure, žvačući omašni butak sa bijelim samoborskim kruhom, kojeg mu je pečenjarica Urša morala dati. Oko njega sila svjetine, koja znalično sluša našeg prokšenjaka, kako im priča o zgodama i nezgodama. Razumije se po sebi, da je Petrica znao, zašto to radi! Čim bi časak govorio, već bi se potužio, da je žedan, a svjetina kao na jagmu nosi vino — neka pije, koji ih zabavlja. Još'e nije prošlo ni podne, a već se Petrica opio kao bačva, te ne pitajuć ništa, odmakne u namjeri, da pođe kući. Putem mu tako pozli, da je bio prinuždeu leći se. Baš u taj čas opazi u bašti kraj sebe pčelinjak. Ne promišljavajući dugo. podei uvali se u jednu košnicu, zahrkav kao zaklan. Nekako

već kasno u noć probudi ga neki žamor. Dođoše tatovi po pčelce, pa se dogovaraju, koju košnicu da uzmu. Digoše prvu drugu i tako sve rodom, kad al im se košnica, u kojoj je bio Petrica, pričini najtežom. Ne pitajući dugo, dignu ju i ajd s njom put pod noge. Premda je Petrica bio srčane naravi, ipak mu sada čudnovato bivalo pri duši, kako li će se to svršiti. Nu kaže se: vrag svojih ne ostavlja. Na svu Petričinu sreću bijaše tamna noć, pa digavši oprezno pokrovac od košnice pruži ruku na polje i povuče za kosu stražnjeg tata.

»Ne zbijaj šale!« odvrati ovaj ljutito svome drugu, koji se izvinjao, da je miran.

Petrica potegne i po drugi put istoga za kosu, dapače i po treći put, što je stražnjega toliko razljutilo, da je, bacivši o tle košnicu i oborivši se na svog prvog druga, počeo ga ne samo psovati, već i tući. Nasta lamanje, vika i cika, iz koje polagano izvuče Petrica rep, zlorado se smijući svojemu lopovluku.

PETRIČIN LOPOVLUK U PETRINJI.

Silno se uzkomešaše gradska gospoda u Petrinji, kad se pročulo, da će neki vrlo znameniti umjetnik s crkve svetog Lovrinca letjeti. U urečeni sat bijaše takova silna stiska pred

crkvom, kakove se jošte nitko nije sjećao. Tuj bijaše mladića i staraca, djevojaka i starih mamica, a ponajviše nedorasle dječurlije, koju je grozomorna vijest potjerala od kuće. Svi na peto upriješe oči o crkveni zvonik, na kojem se oko tri sata po podne ukaže naš prokšenjak Petrica. Na licu vidao si mu vragoljasti posmjeh, a pogled bacaše dostojanstveno na nemirnu, dolje se deseću svjetinu . . . Najednoć raskrili obadvije ruke, kao da će poletjeti, a iz svjetine začuše se začuđeni glasovi . . .

»Čemu se čudite!« upita on potegnuvši ruke natrag te umah doda: »Dosele sam mislio, da je Petrica Kerempuh luda, nu sad tek znadem, da imade u svijetu mnogo i mnogo većih luda. Da mi je koji od vas i malo natucnuo, da letjeti znade, tako mi sv. Petke Vukovarske, ja mu vjerovao ne bi. A vi, slavni gradani, dadoste se zaluditi od mene . . . Ha, ha, ha!« nasmije se grohotom Petrica, pa sisavši brzo sa zvonika zagrebe put Siska. Razjareni pako i nasamareni gradani odoše svojim kućam vičući, rogoboreći, psujući i proklinjajući, a našlo ih se i takovih, koji rekoše, da je šaljivdžija imao sasma pravo.

PETRICA — LIJEČNIK U BRODU.

Sjednuvši Petrica na željeznicu, nađe se njekako usred ljeta u Brodu. Tuj dade na uglove skoro svih kuća, a i po kavanama, dapače i na sam magistrat prilijepiti ogromne oglase slijedećega sadržaja:

»Slavno općinstvo!

Čast mi je slavnomu p. n. općinstvu do znanja staviti, da sam se počamši od danas nastanio u svratištu »k zelenoj kruški«, gdje preuzimam liječenje svih bolesti uz potpunu garanciju, i to od 8 sati jutrom do 5 sati po podne.

Dr. HANIBAL.«

Nekim osobitim zanimanjem čitalo je općinstvo pomenute oglase, dapače i liječnici tog mjesta držaše, da u Hanibala mora biti ogromnog znanja. Slučilo se, da je baš u rečeno vrijeme brodska bolnica bila puna bolesnika, dapače i takovih koje bi ravnatelj najrađe želio vidjeti izvan bolničkih zidina. Pročitavši oglase nečuvena liječnika, ne krzmajući niti časak, uputi se ravnatelj bolnice u stan Hanibalov, kojeg nađe ležećega na divanu.

»Čitao sam, doktore, vaše oglase, pa mi je čast na vas staviti upit,« rekne nadzornik nakon pozdrava, čim je stupio pred nazoviliječnika Hanibala.

»Izvolite samo!« učtivim će glasom odvratiti oslovljen, primaknuvši stolicu došljaku, da sjedne.

»U našoj bolnici imade baš u ovo doba do hiljadu bolesnika, od kojih je polovica zdravih, a oni se samo pritajuju da dobiju hranu i stan. Slobodan sam upitati, da li bi nas Vi mogli barem trećine tih ljudi riješiti?«

Nazoviliječnik se tobože zamisli, a onda poče ispitivati, na kakove se bolesti tuže najviše bolesnici; — naposljetku dovrši:

»Sutra ću doći posjetiti Vašu bolnicu i za svakog bolesnika, koji mojim nastojanjem postane zdrav, tražim dvadeset forinti u srebru.«

Pogodba bude odmah sklopljena, i eto drugog dana Hanibala u bolnici, idući od jednoga do drugog, te svakomu prišapne u uho:

»Ja ću vas sve izliječiti, da budete potpuno zdravi; no moram prije svega da jednoga od vas spalim i svakomu od toga pepela dadem punu žlicu da progutne. Nu čuvajte se, da toga nikom ne povjerite, jer jao si ga vama. Ja ću doći za

nekoliko dana i zvati ću: **koji se ćuti zdravim, neka izade na polje!«**

Tim načinom obredao je Hanibal sve bolesnike, a za tri dana eto ga opet. Ponajprije je vijećao s ravnateljem o pojedinim bolestima kod bolesnika, a nakon toga postavivši se na vrata zaviče:

»Koji se ćuti zdravim, neka izade na polje!«

I kao na komandu jadni bolesnici digoše se prem teškom mukom — sa svojih kreveta, bojeći se ostati u bolnici, a da ne bi na kojeg pala kocka, da bude spaljen.

To u velike obradova ravnatelja, te točno po pogodbi isplati nagradu Petrici, koji se još istoga dana pokupi, te pobježe iz Broda. Za tri dana na veliku žalost i razočaranje ravnateljevo, dolažahu natrag bolesnici, te ujedno otkriše Petričinu prijetnju. Sada istom uvidi nastojnik, da je prevaren, da je zgubio silni novac, s kojim nestade i nazoviliječnika Hanibala.

PETRICA U KRIŽEVCIMA.

Petrica znao se često iz tudine povratiti u svoju domovinu, e da ne bi hrvatski narod zaboravio prokšenjaka, koji je nikao iz njegove sredine.

Tako ga jednoć vidimo u Križevcima. Tuj uz ine mnoge vragolije počini i jednu, koja ga skoro stajala i rešta. Pokupio naime po ulici kamenčeke, te ih počeo pred gradskom vijećnicom po putu bacati. Gradski kapetan, videći to, upita ga:

»A što to radiš čovječe?«

»Sijem ludake!« odvrati Petrica.

»Zašto ne siješ rade pametne ljude?« upita ga opet kapetan.

»Ovih ne ima ovdje!« odvrati odriješito Petrica.

To se nemilo dojmilo kapetana, te umah poslao po svoga stražara Poldu, pa mu naložio, da lakrdijaša zatvori. Ali tko bi njega ulovio. Sva muka i trud stražara bijaše u srditost gospodina kapetana uzalud, jer Petrica lukavo umakne.

PETRICA ONAKO RADI, KAKO SE ZAPOVIJEDA.

Pošavši Petrica iz Petrinje, nade se najednoć u Glini. Glad ga morio, a u džepu nije imao niti prebijene pare, s toga odluči, da se i opet svojom šalom ma gdje okoristi. Stupivši u Glinu, umah na prikrajku mjestanca opazi nad jednim vratima

pekarski znak. Nepitajuć dugo, udje unutra i predstavi se kao pekarski pomoćnik. U kući bijaše baš potrebno takovo čeljade. pa ga odmah uzeli u službu i utanačili s njime pogodbu. Majstor bijaše stari dobričina, pun dosjetaka i šale, pa čim se i malo s Petricom upoznao, zavoli ga kao rodeno dijete. Pod večer reći će gazda:

»Ej, djetiću, ded podi u pekarnu, da prirediš za sutra peciva!«

»A što da pečem?« upita Petrica, uspraviv se dostojanstveno na noge.

»Šta! Čudna li pitanja! Sove i morske žabe!« šaljivo će majstor, nasmjehnuvši se.

Drugog dana, kad dođe majstor da vidi, što je djetić kroz noć uradio, alaj li se osupnuo: Na mjesto žemičaka sve same sove i mačke.

»Ma ludi čovječe, što si to uradio?« ljutito upita majstor.

»Onako sam uradio, kako zapovijedate!« otkresa Petrica, čineći se posve nevješt.

»Uf, tri sta mu gromova . . . Nosi se umah iz moje kuće, il . . .« i majstor ga pograbi za prsa, a Petrica bježi iz kuće, da ga ne dopadne i koji nemili udarac.

PETRIČINA PREREVNOST.

Naš se Pero potucaše svikuda po svijetu, pa ga tako nanijela sudbina i pred samoga kralja u Srbiji. I na kraljevskom dvoru zbijao je Petrica šale, kao i svagdje, pa ga u brzo sve zavoljelo, a osobito sam kralj. Uza sebe imao je naš Pero i jedno kljuse: staro, mršavo — ah, to izgledaše ko sedam gladnih godina. Jednoć opazi kralj, da mu konj nije niti potkovan, pa će reći:

»Ej Pero! Daj si potkovati svoga konja — ali dobro. Što će stajati, ja ću platiti.«

Petrica umah posluša kralja i podje do kovača, davši si konju načiniti potkove od zlata sa srebrnim čavlima. Kad je stvar gotova bila, eto ga pred kralja, pokazujući mu račun, koji je glasio na više stotina.

»Ma čovječe, od čega je to račun?« začuđeno upita kralj.

»Veličanstvo! Od zlatnih potkova i srebrnih čavlova, kojima dadoh potkovati svoje kljuse!« lukavim glasom odvrati Petrica.

»Pa ja ne rekoh, da zlatom dadeš potkovati svog konja!« opet će kralj.

»Pravo ima Veličanstvo! Nu rekoste, da ga dobro potkovati dadem, a ja držim, da je zlato i srebro najbolje. Je li tako?« odkresa Pero.

Videći kralj, da nije druge, — isplati račun, napomenuv Petrici:

»Ti si prerevan u izvršivanju naloga. Nu znaj, da su sve moje sluge takove, za pet godina ne bi mi bilo dosta niti cijelog kraljevstva, a kamo li moga imutka.«

Kada je Pero otišao od kralja, izmjeni zlatne potkove s običnima, a novcem, što ga je dobio za prodano zlato, dugo jošte življaše sretno i zadovoljno.

PETRICA POSTAO FRATAR.

Jednoć dode Petrica u Vukovar i tuj se u manastiru prijavi, da ga prime za fratra! Nepoznavajući njegovu ćud, a držeći, da je onako revan i pobožan — kako se znadijaše pretvarati, — prime ga za fratra, te ga dodijelili da bude vratarom. Prije nego li će nastupiti službu, pozove ga gvardijan samostana preda se, da mu izda shodne naloge. Među inim reče mu:

»Budući da preodviše ljudi dolazi u samostan, dovoljno je puštati unutra svakog trećeg ili četvrtog.«

Saslušav to Petrica, nastupi svoju službu, držeći se strogo gvardijanove upute. Nu najednoć pojavile se tužbe protiv vratara, da i one, koji spadaju u samostan, unutra ne pušta, Gvardijan ga pozove na račun, na što će on:

»Časni oče! Ja se točno držim vaše upute. Vi rekoste, da svakog četvrtog puštam u samostan, a to i činim.«

Gvardijan je slabo mario za ovo ispričavanje, te mu oduzme ključeve, postaviv na njegovo mjesto drugoga, a njemu opredijeli, budući bijaše baš vrijeme adventa, da prigodom polaska u zornicu, točno broji fratre, da ne bi naime koji izostao. Petrica, da ga u istinu koji ne prevari, otkine jednu stepenicu od stuba, koje su vodile u crkvu. Gvardijan bi običavao uvijek ići pred fratrima. Kada dode do stepenice, što ju je pazitelj istrgao, spotakne se i pade preko stuba, te si umah ulomi kost. Tako bi svima fratrima, koji redomice popadaše jedan na drugoga, a naš Petrica preobukavši se brzo, pobježe iz samostana — zlobno se smijući nad vragolijom, koju je i opet počinio.

PETRICA KOŽARSKIM DJETIĆEM.

U Ljubljani prijavi se Petrica kod jednoga kožara za djetića. Isti ga primi, nu čim novi kalfa stupi u radionicu, udari mu vonj od kože u nos, te umah reče:

»Uh, alaj tu smrdi!«

»Ti si onda, djetiću, slab kožar, kada tebi koža smrdi. Četiri noći samo da prespavaš na kožama, već bi se tomu priučio!« odvrati majstor.

Kada bude na noć, pusti majstor djetića samog u radionici, a on pode na počinak, ostaviv na stolu nekoje mokre kože,

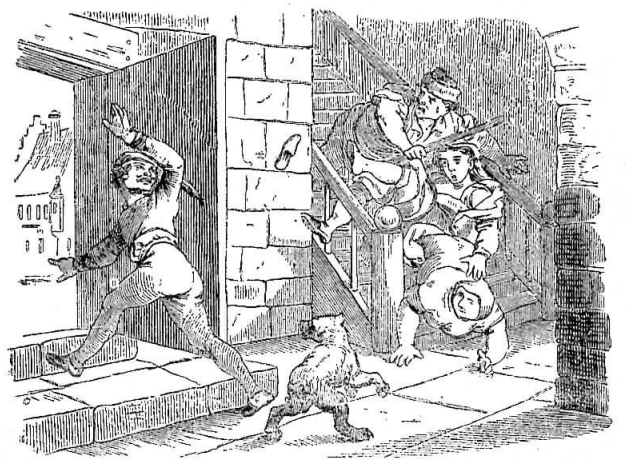

da se suše. Skoro zatim počelo se i Petrici drijemuckati, te nabaca na mokre i nekoliko jošte suhih koža i legne na nje da spava. Sutradan kada dode gospodar u radionicu, nađe djetića jošte spavajućega, a što više i mokre kože sa suhim smiješane. Umah se raljuti, te sa psovkom probudi djetića pitajuć ga, tko mu je to dozvolio.

»Ne srdite se majstore! Ta Vi barem rekoste: ako bi barem četiri noći na kožama spavao, da mi iste smrdjele ne bi, a ja sam to kušati htio!« odvrati Petrica.

»A tko ti reče mokre i suhe skupa smiješati?« zaviče majstor, i ne čekajuć djetićeva odgovora, pograbi metlu i htjede da ga udari. Nu Petrica bude brži, te u brzo sukne kroz

vrata i na stube, pa bjegaj. U isti čas pošla je baš majstorova žena sa služkinjom u prvi sprat, da vide, što se on već u rano jutro srdi, i baš htjedoše na stube, eto Petrice, koji se nekako između njih promakne, nu sam majstor, koji poleti za djetićem, u svojoj naglosti ne opazi ih i svom žestinom nabasa na njih, oborivši ih na zemlju, i sâm se preko njih svali, kako bijaše dug i širok, dok Petrice za čas na ulici nestade.

PETRICA UMJETNIKOM.

Jednoć se namjerio Petrica u lijepoj Ugarskoj na nekakvo vlastelinstvo, gdje se domaćini grofu ponudi za umjetnog slikara, koji će mu sobe baš veličanstveno ukrasiti. Domaćina ga vrlo učtivo i ljubazno primi, jer za istinu držaše Petricu za nečuvenog umjetnika, koji umije i od kamena praviti zlato. Nakon dugog naklapanja zapovijedi mu grof, da veličanstveno ukrasi njegovu blagovaonicu. Pogodba bijaše na pet stotina škuda Marije Terezije, od kojih mu je grof polovinu odmah položio, a ostalo, kada će radnja biti dovršena. Svaki dan ispitivao bi grof svog umjetnika o radnji: naime kako napreduje i kada će biti svršena. Petrica bi biranim riječima opisivao veličanstvenost svoje radnje, koju je pod ključem izvadjao, te naklapao, da će tek za dva mjeseca biti u cijelom svršena. Na brzo se po cijeloj okolici pročulo za nečuvena slikara, a osobito sva gospoda vlastela zavidahu grofu, zašto nisu oni toli sretni, da ih je najprije posjetio umjetnik. Kada se već približavao rok svršetku radnje, pozove grof k otvorenju svoje dvorane množtvo gostiju, neka se čude djelu, kakova još nije bilo u Ugarskoj.

Petrica, koji je kroz cijelo to vrijeme plandovao u zatvorenoj sobi, uvidi, da se je približavao kraj njegovoj šali, te da sad valja gledati, da bude dobar svršetak. U grofa izmami još i ostale pogođene škude, tobož da treba za boje i kefe, te se dadne na posao. Sve stijene naokolo sobe naliči do polovice crvenom bojom, a ostalo bijelom. Po tom sakrije sve to zastorima, a na urečeni dan u prisutnosti mnogih gostova. kao i samoga domaćine, stavi se sa štapom u ruci na prvi kraj do vrata sobe, počevši sve po malo odvijati zastor i govoreći:

»Mojsije, veliki prorok videći, da narod izraelski u svojoj prvobitnoj zemlji mora propasti, prevede ga preko crvenoga mora. Eto gospodo! Ovo ovdje bijelo, to vam je zrak, a ovo pod njim crveno jest pako crveno more.« I po tom odgrnu sve zastore. Domaćini ne bijaše cijela ta slikarija za volju, pa će upitati umjetnika:

»No, a gdje su Izraelićani?«

»Zar gospodaru, ne znaš, da ih je Mojsija prepeljao preko crvenog mora, da ne dopadnu šaka progoniteljevih,« lukavo će Petrica.

Gospodar se i opeta namršti, pa i ponovno upita:

»A gdje su pako progonitelji?«

»Ne žesti se, gospodaru. Zar i opet ne znaš iz povijesti? Čim je Mojsija prepeljao Izraelićane preko mora, da su svi progonitelji našli smrt u moru. Po tom su oni utopljeni, i mi ih na našoj slici vidjeti ne možemo.«

Premda je grof uvidio, da ga je umjetnik nasamario, ipak se cijeloj lakrdiji od srca nasmijao, zabranivši u buduće Petrici, da u lijepoj Ugarskoj zbija s grofovima takove šale.

PETRICA PERE KOŽUHE.

Eto nakon dugog putovanja našeg prokšenjaka i u srcu Franceske, naime u bijelom Parizu. Pod noć bijaše, pa se s toga svrati u jednu krčmu, koja se umah na početku grada desila. Debela birtašica, koja je malo škiljila, čim ga opaz. dobaci mu:

»Ej momče, kakva si zanata?«

»Moj je zanat, da kažem svakomu u lice istinu!« odgovori upitani.

»Evala junače! Takove ljude ja volim i rado primam na konak.«

»Baš vam hvala! Nu recite mi »škiljava« gospo, kamo da metnem svoje stvari?«

Na te se riječi birtašica veoma razljuti, te srditim glasom zaviče:

»Čuj, nesrećo muška, pazi što govoriš .... Još za cijelog mog života nitko mi živ ne prdbaci škiljanje ....«

»Ne srdite se, gospo. Ta vi znate, da mi je zanat, svakomu istinu u lice reći,« lukavo će Petrica, te umah kao da nije ništa bilo, nadoda: »Eh nije to sve, moja škiljava gospo! Uz taj svoj zanat umijem i jošte nešto. Putujući svijetom naučio sam prati kožuhe. Bili isti pa ma kako masni i zaprljani, ja ih umijem sasma očistiti.

»Pa dobro, momče, donijeti ću ti i ja više takovih, da vidim, kakav si majstor,« odvrati birtašica i za čas donese pred Petricu više kožuha, da ih opere. Nu nemogavši od veselja birtašica sama za sebe zadržati, poruči to susjedama, te za čas bude pun kotao kožuha. Petrica nakon toga ponajprije naloži ogani, na koji postavi kotao pun s mlijekom, među koje umiješa nešto múke, a u to baci kožuhe, da se čiste. Kad su se već više sati parili nad ognjem, zamoli svaku gospoju, da mu od svojih kuća donesu komad lipova drva. Kad one odu, pomisli Petrica: »Ele iz mojih prtljanija ne će biti ništa!« pa i ne počekavši gospojâ pograbi svoje stvari i iznikne.

Došavši gospoje a ne našavši Petrice kod vatre, umah se dosjete, da ih je naime lopov prevario. Uzalud cijela njihova gungula i pretnja, jer prokšenjaka u svoje pandže dobiti ne mogoše.

PETRICA SLUGA U JEDNOGA ŽUPNIKA.

Videći Petrica, da ne može kod kuće gospodski živjeti, odluči poći na put. I jednoga dana uze štap u ruke, pa put pod noge. Prva ga sreća nanese u Sesvete, gdje umah pode do župnika, da mu se prijavi, da li ga želi uzeti u službu.

»Hoću!« odvrati župnik i odmah nastavi: »U mene će ti biti dobro. Jesti i piti ćeš ono, što i moja gazdarica, a uz to obavljati ćeš samo pol radnje.«

Petrica bude zadovoljan s takovom pogodbom i umah se lati posla. Jednoga dneva opazi Petrica, kako je jednooka župnikova gazdarica na ražanj nabola dva tusta kokota, da ih ispeče. Kad budnu gotovi, uze on jednoga i pojede ga, — nu čim gazdarica opazi, da joj nema jednoga kokota, izgrdi ga do zla boga.

»A zašto me grdite!« ljutito će Petrica. »Pa trista vam jada, otvorite oba oka, pa ćete vidjeti oba kokota.

Gazdarica se silno razjedi na slugine riječi, pa otrči do gospodara, gdje Petricu prituži, da joj se zlobno ruga, a uz to, da je i kokota pojeo.

»Gdje je kokot?« poviče gospodar, ščepav slugu za ušesa.

»Ma za boga, mili gospodaru! Drugi kokot je na ražnju. Otvorite samo oba oka, pa ćete ga vidjeti. To rekoh i vašoj

gospodarici,« izvinjajući se rekne Petrica gospodaru župniku, koji također bijaše na jedno oko slijep.

»Njoj nije moguće otvoriti obadva oka, kad imade samo jedno,« opet će župnik.

»E pa što me briga,« nehajno će Petrica.

»Mora da te je briga. Govori, gdje je drugi kokot?«

»Toga sam pojeo!« odvrati Petrica podignutim glasom, te dokrajči: »E pa i vi sami rekoste, da isto jedem, što vi i vaša gazdarica, pa vas za to ne htjedoh učiniti lažcem.«

Župnik se na njegove riječi grohotom nasmije, nu ipak mu zapovijedi, da više ne ljuti gazdarice.

Odsele nije više ničim Petrica napastovao gazdaricu, već čineći svoj posao, bivao je i nadalje kod župnika. Jedna mana bijaše u njem i to ta, da je svaki posao obavljao na pol. Kad bi imao donesti vedro vode, donio je jamačno samo pol; kad morade donijeti dva drva, donio bi samo jedno itd., jednom riječi vršio je službu onako, kako mu je župnik već unaprijed kazao. — Gazdarici i to ne bude za volju, te ga opet prituži gospodaru, na što ga ovaj ponovno izgrdi.

»Ama zašto me grdite? ta ja radim, kako se pogodismo!« odvrati na pogrde Petrica, na što se župnik samo nasmije, nu za gazdaričinu volju ga i otpusti, jer ona reče:

»Jošte samo jedno ljeto, ako bude taj tepac u našoj kuriji, — vaiaj dobit ću od srdžbe suhi beteg.«

PETRIČINA OSVETA.

Kad je Petrica u Pešti bio, u brzo ga se zasitilo, a osobito gradski stražari, te ga stadoše proganjati, gdje bi se goder i malo pokazao.

To njega ozlovolji, te naumi, da im se osveti. Jedne večeri kada je noćna straža — u kojoj su bili baš njegovi najljući neprijatelji — prolazila preko dunavskog mosta, pode Petrica polagano do sredine mosta i potegne tri brvna iz njega, tako da je postala velika rupa. Na to počne s druge strane grozno vikati i bučiti. Začuvši to straža, opomene ga najprije znakom trublje, da šuti i miruje; nu kad on ni onda ne prestade, polet-

ješe za njim. Ali u zao čas po sebe. Budući je velika tmina bila, ne opaziše, da na mostu ne ima brvna, te ko na komandu nadoše se jedan za drugim medu valovima plavetnoga Dunava. Sve sreća, da su bili dobri plivači, te se plivanjem spasiše, jer bi inače našli smrt u velikoj vodi. Od tog časa im prispjelo uznemirivati Petricu, jer nije dosta, što su se pošteno okupali, već se i svaki nečim ozlijedio. — Nu i Petrice više ne bijaše od toga dana u Pešti, jer je znao, da mu ne bi bilo beričetno, ako bi i nadalje tuj bio.

PETRICA KOVAČKI DJETIĆ.

U našega prokšenjaka vrijedila je ona: »Dok je novaca, živi, a kad si prazna žepa, traži dalje. — Kako došlo, tako prošlo.« Kada je osiromašio, kao miš goliš, nalazimo ga u Krapini, gdje se nudi nekomu kovaču za djetića. Majstor, koji je bio vesele ćudi, običavao bi, kada se je mijeh napuhnuo, reći. »Ho, ho, slijedite me s mijehom!« Jednog dana, kada je baš ostavljao radionicu, ponovi opet iste riječi, a naš Pero naprti mijeh na pleća, pa ajd za majstorom. Čim ga ovaj opazi, zapita ga:

»A što radiš?«

»Kako zapovjediste,« odgovori upitani.

»Ti si cijeli kozlić! Nosi to onamo, odkud si donio.«

Majstor je znao, da mu se djetić ruga, pa ga zato naumi kazniti.

Drugog dana poče majstor raditi odmah poslije pol noći, probudiv ujedno i djetića, jer da imadu mnogo posla. Za prvi put ne rekne Petrica ništa; nu kada se je to po više put opetovalo, nije mu to pravo bilo, pa jednog jutra priveže si na leđa cio krevet i pode na posao. Majstor se isprva smijao, nu kad je žeravica s ognjišta na postelju frcnula i cijela postelja planula jednim plamenom, ne bijaše bogme niemu, a ni samom Petrici do šale, jer prvi kvarovaše, a drugi se pošteno opeče.

PETRICA BRIJAČ.

Na Mariborskoj pijaci sustavi se naš prokšenjak, snujući, što i kako da izvede opet koju lopovštinu.

Eto baš u taj čas pred njega jednoga brijača, koji ga oslovi:

»Živ bio momče! kakav si zanatlija?«

»Brijač, gazdo!« lukavo će Petrica.

»Evala! Je li vidiš ondje onu petu kuću, tamo je moj posao.....«

»Koju to!« prekine ga Petrica.

»Ma onu s velikim prozorima. Odi onamo i pričekaj me, dokle dodem.«

Petrica ode, te ravno kroz prozor u brijačnicu. Brijačeva supruga, koja je baš prela, uplaši se od zveketa stakla, te poviče:

»Za ime božje, tà što uradi, božji čovječe?«

»Ne srdi se, dobra gospo! Tà tako mi reče vaš muž na pijaci,« odsječe Petrica.

»E pa zar ne imaš vrata, već razbijaš prozore,« opet će brijačeva supruga.

»Ima i vrata, nu znaj, dobra gospo, ja sam svagdje poslušan, pa i ovaj puta točno po zapovjedi tvog supruga uradih.«

»Jošte su oni u razgovoru bili, eto brijača, koji čuvši što je uradio Petrica, poče ga grditi, na sve moguće načine. ali Petrica kao i prije tvrdijaše, da on nije kriv, jer je točn. prema nalogu radio. — ad brijač, uvidivši da s takovim čovjekom ne bi bilo koristi, umah ga protjera, a naš delija i opet kroz prozor na ulicu. To jošte više razljuti brijača, pa pograbi britvu i baci za njim, a on dignuv istu, otide smijući se slatko, kako je jeftino do brijačke britve došao.

PETRICA U KONJSKOJ UTROBI.

Ludorije i lopovluci, kakove je zbijao Petrica u Celju, tako ozlovoljiše Celjskoga kneza, da ga je prognao iz svoje zemlje i pod kazan smrti mu zabranio, da u nju stupiti više ne smije. Slabo je za to Petrica mario. On i nadalje nastavljaše po cijelom Celju i okolici svoje psine, baš kao da je on knez, a ne ko drugi. — Dogodi se, da je jednom jašući opazio u daljini kako se približava knez. Premda je bio lukavac odvažna duha, ipak mu počelo sada čudnovato oko srca bivati. Kneževa strogost bijaše mu dobro poznata, pa se u istinu poboja, ne bi li strogi knez izveo svoje prietnje, te mu smrt na kojoj grani dosudio. Nakon kratka razmišljanja što da uradi, bune mu i opet nešto masna u vrašku glavicu. — Džipi umah s konja, izvadi iz džepa nož, te proreže konju trbuh. Zatim izvadi crijeva i kako bijaše dug i širok, uvali se u šupljinu konjske utrobe, čekajući, dok knez pokraj njega prođe. I eto ga! Čim opazi Petricu, zaviče:

»Zar ti tako slušaš moje zapovijedi? Ne rekoh li ti, da pod živu glavu ne smiješ u moju kneževinu!«

»Kako rekoste, svijetli kneže, tako i jest. Oprostite, ja nisam u vašoj kneževini, već u utrobi konjskoj,« odvrati šaljivdžija.

Uza svu srditost prasne ipak knez u grohotan smijeh poradi Petričine domišljate šale. Zapovjediv mu ponovno, da se iz njegove zemlje bez ikakova ispričavanja otstrani, ode knez sa svojim jahačima dalje.

Nu Petrica i opet slabo hajaše za kneževu zapovijed, te i nadalje ostade u Celju, napevši sve svoje žice, samo da izvadja što više ludorija. Dočuvši to knez, dadne se s više vojnika za

njim u potjeru, da ga nađe i istjera. Petrica je baš počivao slatko pod jednim jasenom, kad mu stiže glas, da je knez za njim u potjeri. Brzo džipi na noge i ogleda se. Nedaleko sebe opazi seljaka, gdje kopa kukuruz, a do njeg su kola s konjem, koji pase travu. Umah upravi korake tamo i dobaci seljaku:

»Ej rataru, što da ti dadem za tog konja i ta kola?«

»Pedeset kruna!« odvrati seljak nećkajući se isprva.

Petrica mu baci umah rečeni novac, pa uzevši lopatu nametne puna kola zemlje i zapregne pod nje konja. Kad je tim bio gotov, upitati će opet seljaka:

»A što cijeniš ovu zemlju, koju sam u kola nabacao?«

»Ništa prijatelju. Hvala Bogu, zemlje imamo dosta,« od-

»Ne, ne. Ja hoću da ti platim!« prekine ga Petrica i baci vrati seljak.

seljaku dvije krune u torbak.

Eto sad opazi kneza. U brzo se zakopa do vrata u zemlju. koja je bila na kolima, čekajući ga. — Čim knez opet opazi Petricu, zaviče:

»Zar si jošte tuj! Ne rekoh li ti, da ne smiješ više u mojoj zemlji biti?«

»Rekoste, svijetli kneže, pa ja se toga i držim. Ovu ovdje zemlju svojim sam novcem kupio, pa je po tom moja, a u svojoj zemlji — mislim da mi je slobodno biti!« odvrati Petrica.

I opet se morade knez nasmijati, te mahnuv rukom reče: »Vrag bi tebi na kraj došao. Radi, što hoćeš. S Bogom!«

Knez odjaši dalje, a Petrica osta slatko se smijući svojim lakrdijama.

PETRICA KUHAČ.

Jednom zgodom, i to opet u Saskoj kod nekog čizmara, kojemu se je Petrica za pomoćnika prijavio, dogodilo se, da je njegov majstor kupio od jednoga seljaka na pijaci voz drva, za koje mu je obećao, kada će ih kući dovesti, da će uz plaću

dobiti i toplu juhu. Kada je seljak došao s drvima, ne bijaše ni gazdine žene a niti kuharice kod kuće, pa s toga naloži majstor Petrici, da što brže skuha za seljaka juhu. Petrica se umah primi posla, ali kad nije mogao naći masiaca nit ulja, začini juhu sa smrdljivom ribljom mašću, koja se rabila za mazanje čizama. Seljaku doduše nije juha išla niti najmanje u tek, ali je bio jako gladan, a vani bijaše ljuta zima, pa je juhu pojeo usprkos njena mirisa. Kada je bio seljak gotov, dode majstor, te mu nabroi novce za drva i upita:

»Aj susjede! kako ti se račila jušica?«

»Majstore i dragi gazdo, kao same nove cipele!« odvrati seljak pa uzme novce i ode.

Sada istom dozna majstor od Petrice, čim je čorba bila začinjena, što ga nagnalo u veliki smijeh, zato nazva svog pomoćnika »pravim lopovom.«

PETRICA U SLUŽBI TURSKOGA CARA.

Naš delija došao u Tursku, koja je u ono doba bila velika i moćna, pa začuo, da ista vodi rat sa susjednom si zemljom Rumunjskom. Umah mu pade nešto u glavu, pa će ravno do šatora turskoga cara Muhameda. Momčad, koja je pred šatorom stražu čuvala, sustavi ga, nu on poče prkositi i svom se silom turati naprijed. Došlo tuj do vike, koju začu i sam car, pa izašavši pred šator, upita:

»Što je? — Kakova je to vika?«

»Ama svijetli padišo, tvoja momčad ne valja ništa. Ja sam dijete od istoka; — želim dobrovoljno stupiti u tvoju službu, da se borim, da tebi i proroku služim, pa gled, ovi ovdje ne daju,« na pol plačućim glasom dokrajči Petrica.

Car zapovijedi straži, da se utiša, a Petricu pusti u šator da sasluša njegovu želju. Nakon duljega razgovora reći će car:

»Momče, ti mi se svidiš, i bit ćeš pažen u mojoj vojsci. — Tvoj stan biti će na vrh kule, otkuda ćeš paziti na kretanje neprijatelja. Čim opaziš, da se neprijatelj približava, dati ćeš znak trubljom, a kada će neprijatelj miran biti, i ti ćeš mirno sjediti na svom mjestu. — Jesi li razumio?«

»Jesam padišo,« odvrati Petrica i pođe, da vrši svoju službu.

Dan dva bijaše dobro, nu naskoro se zasitio Petrica službe cesareve, te odluči, da se nje riješi. Na njega su obično oko podne zaboravili, te mu nijesu donijeli objeda, a on morade do večeri prazna želudca vršiti svoju službu. — Jednom on oko podne, kada je bilo vrijeme objeda, iz svih sila zatrubi. U taboru nasta metež, uz koji se začuše zapovijedi vođa, a i sam car zajaši na ridana, da vidi, gdje je neprijatelj. Ali Petrica u brzo na to side s kule i skokne do cesareve kuhinje, gdje pograbi cijelu masnu pečenku i kolače, pa ajd natrag na svoje mjesto. — Uvidivši car, da neprijatelja nigdje ne ima, pošalje po Petricu, kojeg zapita, zašto li je trubio.

»Svijetli padišo! Već više dana zaboravio si ti, a i sv tvoji podanici, da ja moram oko podneva nešto založiti kao i vi svi, pa sam danas odlučio, da vas toga sjetim.«

»Ludove! Zar ti ne rekoh, da samo onda trubiš, kad se neprijatelj približuje,« zavikne srdito car.

»Ja tako i uradih. Zar glad nije neprijatelj? I te kakov! Čim bude dalje podne, tim za mene bliže glad, pa bojeći se njega, pozvah vas sve u pomoć,« odgovori lukavac.

Premda je car bio srdit, ipak ga riječi Petričine prisiliše na smijeh. Bogato ga nadari i otpusti veleći:

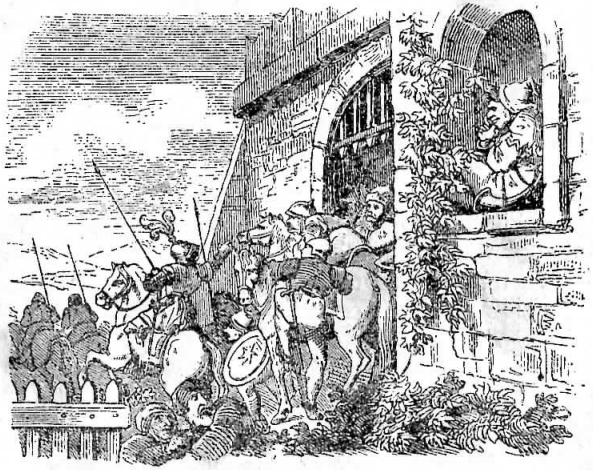

»Idi u ime prorokovo, ta ti bi nas jošte sve izdao, a ne obranio, jer si preveć gladan, i to samo oko podne.«

Petrica veseo, što imade opet slobodne ruke, ode fićukajući u široki svijet.

PETRIČIN BORAVAK U RIMU.

Jošte kao mališ čuo je Petrica mnogo pričati o lijepoj Italiji, a naročito o glavnom joj gradu Rimu, gdje uz kralja stoluje i glava cjelokupne katoličke crkve, sveti otac papa. Kako je morao bivati svikuda, odluči, da se uputi i u Rim, ne bi li i tamo

kapnula koja od njegovih vragoljastih šala. Došavši u Rim, svrati se k njekoj krčmarici, koja će odmah upitati:

»Ama čovječe, što te donijelo u Rim?«

»Vrlo važna stvar,« odvrati lukavac, te umah doda: »Treba mi u jednom poduzeću savjeta, pa dodoh, da pitam svetog otca papu, što on o tome misli.«

»Uzaludan ti posao! Zar ne znaš, da su rijetik sretnici, koje sveti otac pred sebe pušta?« nadoveza krčmarica.

»Pa zar i ja ne bi mogao biti takav sretnik?«

»Ha, ha, ha! Ele bih se za sto dukata okladiti htjela, da ti s papom govoriti nećeš!« kroz porugljivi će smijeh krčmarica.

»Nemojte se prenagliti! Biti će vam, bora mi žao brojit dukate!« odvrati Petrica.

Ali je krčmarica stalno tvrdila, da ne će Petrica s papom govoriti, a on nasuprot pako uvjeravaše ju o protivnom. Konac te pravde bijaše, da se njih dvoje okladilo, naime: »ako Petrica bude govorio s papom, da mu krčmarica ima na desni dlan odbrojiti stotinu dukata. Ako li pako ne će toga postići, mora ju on godinu dana bez ikakove plate vjerno i pošteno služiti.«

Ne bilo dugo za tim, slučilo se, da je sveti otac papa u jednoj kapeli služio misu. Petrica se protura silomice ća do žrtvenika, a kada je papa dijelio blagoslov, Petrica je na vrlo čudnovati način okrenuo leđa.

Kad je misa bila svršena, dade papa dozvati k sebi Petricu. te ga upita:

»Dijete božje, kakav si ti kršćanin?«

»Ja ispovijedam istu vjeru kao i moja krčmarica,« odvrati skrušeno izpitani.

»A kakovu vjeru ispovijeda ona?« opet će papa.

»Vjeru Isusa Krista!« odvrati Petrica.

»Pa ded mi reci, dijete moje, zašto si ti tako okrenuo leđa. kada sam ja u kapeli svetog Vinka misio?«

»Ja sam, sveti oče, veliki grješnik, — pa se ne smatram dostojnim, da gledam u lice oca svih pravovjernih kršćana,« lukavo će Petrica.

Krčmarica koja je to sa strane slušala, ne mogaše zatajiti svojeg osjećaja, otrese se:

»Sveti oče! Taj nitkov laže. Njemu je bilo jedino do toga, da zasluži stotinu dukata.«

Sada istom, kada je papa doznao za cijelu stvar, dadne otstraniti ispred sebe Petricu, proglasivši ga krivovjercem, a

žalostnoj krčmarici nije bilo druge, već odbrojiti stotinu dukata.... Ona bi i to pregorjela, da ju i tuj nije nasamario Petrica. Kad mu je brojila dukate, podmetnu on lijevi dlan, a kad je bila gotova, spremi on dukate u žep, — i pruži i desni dlan.

»A što ćeš jošte!« u najvećoj ljutitosti pobrza krčmarica.

»Ne srdi se, dobra gospo! Naša pogodba doslovce glasi ovako: »Ako li ja dobijem okladu, ti imadeš meni na desni dlan odbrojiti stotinu dukata. Ne dobijem li pako oklade, meni je dužnost, da te služim jednu cijelu godinu badava. Kako i sama vidiš, ja sam okladu dobio, a ti meni nisi na desni dlan odbrojila ni prebite pare. S toga broji!«

»Pa primo si lijevim dlanom,« poviče bijesno krčmarica.

»Lijevi dlan nije u našoj pogodbi,« smiješeći se, produlji Petrica, držeći i na dalje svoj desni dlan pred krčmaricom.

Uzalud bila sva prigovaranja, krčmarici ne preosta drugo, već po uglavljenoj pogodbi isplatiti dukate, s kojima Petrica ode, naslađujući se, kako je dvostruko nasamario krčmaricu.

PETRICA PREVARIO KOKOŠARICU.

Kad se je domogao novaca, Petrici ne bijaše prešnijega posla, već iste potrošiti, te opet udri po starom. Poslije dosta duga i mukotrpna putovanja nanese ga davo ća u Rusku, i to u grad Odesu. Ono malo para, što je imao u žepu, potroš na ručak, tej esada morao smišljati, što će na dalje. Ali lahka njemu ta stvar. Pošavši na trg, upravi korake do kokošarice i spusti se s njom u pogađanje, te za malo i pogodi šestnaest kokoši i jednoga pijevca. Ne upitavši ništa dalje, prime on košaru s pogođenim kokošima i upravi korake prema izlazu. Seljakinja videći to, potrči za njim vičući:

»Stani, stani čovječe! Ja ne dam kokošiti nositi, dok ne platiš.«

»Što me briga za kakovu plaću,« odvrati prokšenjak.

»E, ali je mene briga; ja ne mogu nikomu kokoši poklanjati,« prekine ga seljakinja, počevši vući za košaru.

»Ne budi luda, ta ja sam kupio kokoši za arhimandrita, on će platiti.«

»Ja ništa ne vjerujem. Gospoda su veći prevaranti, nego mi siromasi,« opet će seljakinja.

»Imaš posve pravo,« odvrati Petrica: »nu da vidiš, da i ja pošteno mislim, evo pridrži si dotle ovog pijevca, dok ti donesem novaca.«

Seljakinja prista na to, nu na svoju žalost ne dočeka Petrice, ni novaca, ni svojih koka.

PETRICA SE GOSTI ZA NOVAC.

Iz Rusije ravno će Petrica u Crnugoru u namisli, da i tamo nešto od svojih lopovština ostavi. U kamenom Cetinju namjeri se na neku krčmu »k debeloj kraljici,« te tuj i odluči prospavati. Čim uđe u sobu, opazi na staračkom stolcu sjedeću ženskinju, koja mu se predstavila kao vlastnica krčme. Već po odijelu Petričinu sudila je krčmarica, da to mora biti smiješan gost, te će umah polak u šali:

»Dobro došao! Što zapovijedaš majstore!«

»Ja sam siromašan djetić, pa putujući svijetom i potucajući se od nemila do nedraga, posve sam se iztrošio, pa te molim, da mi nešto daš.«

»Ha! Idi u mesnicu, tamo za svaku pišljivu kost traže plaću a bome tako je i u dućandžije, pa tako ne mogu ni ja nikomu

ništa poklanjati«; odvrati krčmarica, te doda: »Kod mene se samo za novac jede.«

»E ako je tako, onda sam i ja pripravan,« reče lukavac i sjede za stol. Kada se je zasitio i dobro napojio, umoli krčmaricu, da mu plati....

»A što da ti plaćam?« u čudu će krčmarica.

»Ta vi sami rekoste, da se kod vas samo za novac jede, a ja to učinih, pa....«

Krčmarica ne mogne, a da se ne nasmije lukavosti Petričinoj, što je znao toli lukavo tumačiti njezine riječi. Poklonivši mu sve, što je pojeo, otpravi ga veleći mu: da se više k njoj ne svraća, na što Petrica pobjedonosno odjuri dalje....

PETRICA PREVARIO PRODAVAČICU CIPELA.

Jednoć se Petrica namjeri na više trgovaca cipela. Čim ga opazi jedna prodavačica, umah iz sveg glasa poviče:

»Momče lijepo, diko muška! Evo lijepih cipela. Uzmi jedne, jeftine su, moći ćeš bolje džipati plešući kolo.«

Petrica ne budi lijen, pođe do čađora prodavačice i primjeri si jedne cipele, koje obuje i počme po pijaci džipati, dok

najednoć ne iznikne. Na svoju žalost zamijeti to prodavačica, te se dadne u potjeru za njim. Kad ga dostigne, svali silne pogrde na njega, prijeteći mu, da joj vrati cipele.

»Jok majstorice, tako ne će biti. Ja sam radio ono, što si ti rekla!« otkresa Petrica, odjuri među snaše i počme zbijati svakojake šale.

PETRICA SLUGA U PIVARA.

Slučilo se, da je Petrica, ne imajući novaca, dobio službu u jednog pivara. Prvih dana bijaše s njime gospodar osobito zadovoljan, i već se u srcu radovao, što je dobio tako valjanoga slugu. Trebalo mu jednoć sa ženom ići na neku gosbu, a polazeći, ostavi Petricu kod kotla, u kojem se je varila piva, i reče:

»Do dva sata na noć treba da pustiš vrijeti ovu vodu podjedno. Zatim vrzi u nju »hmelja«, da bude što jača, i pričekaj, dok se mi vratimo!«

Gospodar ode, a sluga stane uz kotao i podjarivaše pod njim vatru kao u paklu. U kući bijaše pas, kojemu je gazda nadjenuo ime: »Hmelj,« a kad budu dva sata, pograbi ga Petrica

i baci u kotao, čekajući, da se gospodar vrati. Kad gazda dođe, prvo mu bijaše upitati, da li je u kotao metnuo »hmelja,« na što će Petrica tobožnjim ponosom:

»Jesam gazdo, nu imadoh s njim vraškog posla. Počeo se drečati — i.....

»Uh za pet ran'!« zar si moje lijepo pseto bacio u kotao?« prekine ga uplašeni gospodar.

»Da! Ta vi rekoste, da bacim »hmelja« u kotao i ja to uradh!« odvrati Perica čineći se posve nevještim.

»Oh ludove! Ja nisam mislio pod time mojeg psa, već »hmelj« čuj onaj, koji je na tavanu.

»E pa tako je valjalo prije mi reći!« odvrati Petrica i brzo se izgubi, bojeći se, da ga ljutiti gospodar ne bi koji puta opleo štapom, koji mu bijaše u ruci.

PETRICA NADMUDRIO ŽUPNIKA.

Župnik Bedaković imao je najljepšega konja u svojem mjestancu, na kojeg je već mnogo puta palo oko domaćega trgovca, koji bi ga rade posjedovao no tisuću talira, — ali tvrdi popo ne htje ni da čuje o kakvoj prodaji. Slučilo se baš, da je kroz to mjestance putovao naš šaljivdžija Petrica, pa saznavši

on za želju trgovčevu, ponudi mu se, da će mu uz dobru platu pribaviti konja. Trgovac mu obeća svega i svašta, samo da mu pribavi župnikova riđana.

Ajde Petrica do župnika, te mu se ponudi uz vrlo malu zaslužbu za uslugu. — Prvih osam dana marno je Petrica poslužival svoga gospodara, no najednoć pričini mu se, kao da će umrijeti. Dozove župnika i umoli ga, da ga ispovijeda, što ovaj i učini, nu kad je skoro došlo do pričesti, reći će skrušeno Petrica:

»Velečasni! — Jošte mi samo jedan grijeh tereti dušu. Nu to je takav grijeh, da vam ga nikako ne mogu ispovjediti. Toga radi, lijepo vas umoljavam, da mi dozovete kojeg od bližnjih svećenika, da mogu posve čist preći u dvorove drugoga carstva.«

»Pa zar nisam ja svećenik, kao i svaki drugi? — Zar ne imam ja vlast opraštati grijehe, kao i svaki drugi?« malo uvrijedjeno upita župnik.

»To znadem, velečasni, i čast u tome vama. Moj grieh je takav, da vi o njem ne smijete znati, jer se tiče mene i vaše kućanice,« odvrati skrušenim glasom Petrica.

Sada se istom pojavi radoznalost u župnika, te počme sve i sva izmudrivati, samo da nagovori svoga slugu, da mu otkrije i taj grijeh, uvjeravajući ga, da će mu za sjegurno oprošten biti. — Poslije dugog župnikova nagovaranja reče lukavac odrešito:

»Jednoć bijah s vašom kućanicom na samu. Došlo je i tako daleko, da joj obećah ženidbu. Kada sam to obećavao, lagao sam, jer to učinih jedino radi toga, — da se dovinem svojih želja.«

Kada je župnik to čuo, u velike se ražesti, ali morade se suspregnuti, pa oslobodiv brzo griešnika od grijeha, ode svojoj kućanici i počme ju psovati i grditi, kako se je tako daleko mogla upuštati sa slugom.

»Za pet rana!« u čudu će kućanica. »Ta, velečasni, to je prosta laž i kleveta od tog drznika.

Sada se župnik još većma razljuti, kako li ga je prosti sluga mogao tako nasamariti, te potrčav u Petričinu sobu, baci ga s kreveta i izlupa ga tako jako, da je od batina bio sav crn i modar. Petrica je sve to pretrpio, a kada se župnik malo smirio, reći će:

»Ja sam pretrpio svoje, nu pitanje je, velečasni, kako će se vaše svršit. Tajne, koje čuju svećenici na ispovjedi, strogo

su im zabranjene ikomu priobćivati. Ali vi, u svojoj razjarenosti, odnosno u svojoj zavisti, što vam i ekućanica nevjerna, zaboraviste na to. Sutra ću ravno do biskupa i sve ću mu pripovijedati, neka sazna, kako vrše njegovi podredeni svetu službu.«

Župnik se osupne. On se niti iz daleka nije nadao takovu čemu, pa mu je sada počelo čudnovato oko srca bivati. Zna je on dobro, da se što takova ne smije dogoditi, pa se uplašio Ne preosta druge, već moliti slugu, da mu ne čini neprilika Ali prevejani Petrica ne htjede ništa da o tome čuje, već na

suprot reče, da mu je sveta dužnost prijaviti župnika, jer se takove lopovštine u crkvi ne smiju događati. Naposljetku, nakon dugih župnikovih molba i obećanja, zavjeri se, da će o svemu šutjeti, samo ako mu pokloni svog lijepoga ridana. — Što da župnik sada uradi? Žao mu bilo obljubljenoga konja no nepreosta mu drugo, ne želi li pasti u ruke kazne. Ponosno Petrica drugog dana odjaši na ridjanu do trgovca, primivši od njega uglavljenu platu, a župnika se to tako kosnulo, da je dugo vrijeme jošte proklinjao čas i sat, kad je u njegovu kuću ušao Petrica.

PETRICA KAZNI KROJAČE.

Pošto je naš Petrica tumarao amo i tamo, dode napokon i u Celje, te se nastani u noćištu na sajmištu nedaleko nekog krojača, koji je imao tri djetića, koji su običavali raditi pod prozorom na ulici. Sjedili su uza stol, kojemu su noge bile zabite u zemlju. Kad goder bi Petrica pokraj njih prolazio, dražili bi ga oni i rugali mu se, nabacivajuć se na njega krpama Petrica ne reče ništa na to, već samo mirno čekaše dan osvete. Kad se jednom sakupilo mnogo ljudi na pijaci, a pastir počeo trubiti u rog, da ljudi puste krmke na pašu, budu pušteni i krojačevi krmci iz dvorišta. Kao obično počeli se krmci češati o

podgornjak stola, uz koji su sjedili krojači, al na jednoć svali se stol, a krojači i krmci koprcahu se i komešahu u prahu na cesti kao da su poludili. Nasta cika i vika, a cijela množina ljudi, koji su bili na sajmištu, graknu u smijeh, pokazivajući pri tom na krojače. Petrica, koji je blizu stajao, smijaše se najjače, te poče iz svega glasa vikati:

»Ha! ha! ha! Gledjite ljudi čuda! Vjetar je odpuhao lahke djetiće!« a ono u istinu nije nitko drugi, već jedini on — noć prije, prepilio potpornjak. — Od toga doba imao je Petrica po svema mir od krojača.

PETRICA — UČENJAK.

Silno li se uskomešaše gospoda profesori, učitelji, književnici i umjetnici prijestolnog grada Češke, naime Praga, kad začuše, da se je u njihov varoš doselio neki svjetski učenjak koji je kadar na svako pitanje, — ma od koga mu stavljeno odgovoriti. — Oni bo držahu, da se tim umanjuje njihova znanost, te složivši se u zajednicu, naumiše potražiti toga nečuvenog deliju, te ga tako dugo rešetati, dok mu ne pokažu, da ne zna, a ma baš ništa. — Potražiše ga i nadoše u nekom velikom svratištu, gdje je baš trpao u svoj želudac masnu gusku zaljevajući ju sa pravom praškom pivom. Kako li se samo gospoda osupnuše, kad im ga je krčmar pokazao. Bio je odjeven u crno odijelo, na kojem je bilo do stotinu masnih mrlja. Na ruke si navukao bijele rukavice, ništa čistije od odijela, a na glavu natukao visoki crni šešir, na kojem je bilo puranovo pero. Prišavši k njemu, predstave mu se, te mu ujedno saobće da su tobože došli u njega nekakova savjeta tražiti. Nepoznati učenjak pokaže se umah spremnim, te ih umoli da počmu.

Jedan te skupine, zvanjem profesor i ujedno ravnatelj praškog sveučilišta, upravi prvi na njega pitanje.

»Koliko kapi vode ima u moru?« upita ravnatelj.

»Časna gospodo! — Zapovjedite svim vodama, što se u more izlijevaju, da mirno stoje, tad ću, vjerujte mi, odgovoriti na vaš upit!« odvrati upitani.

Uvide odmah došljaci, da je to nemoguće, te svrnu riječ na drugo pitanje.

»Koliko je dana prošlo od Adamova vremena pa sve do danas?« ponovno upita ravnatelj.

»Samo sedam dana — moja gospodo! — Jer kada prode sedam prvih dana, eto dode opet sedam drugih i tako će biti do konca svijeta,« odvrati upitani.

I opet uvide gospoda, da je nemoguće dalje nastaviti pitanje o tom, pa svrnu opet na drugo.

»A dete nam recite, gdje je središte naše zemlje?«

»Eh bože moj! Baš ovdje, gdje stojimo, a ako mi ne vjerujete, slobodno vam je uzeti uže, pa kroz cijelu zemlju potegnuti, te se osvjedočiti, dali istinu govorim, odvrati lukavo se smijući nepoznati učenjak.

Rade povjerovala praška gospoda njegovim riječima, nego li se upustila u predloženo im mjerenje. Premda su odgovori na njihova pitanja bili sasvim logični, ipak odluče, da i nadalje pokušaju sreću.

»Vi ćete nam za sjegurno moći reći i to: Kako je daleko od zemlje pa do neba?« upita sad jedan drugi iz skupine.

»Ha, ha! To je posve lagan odgovor!« kroz smijeh odvrati oslovljeni. »To je posve blizu. Ako mi u nebu govorimo, možemo posve dobro čuti na zemlju. Ajde gospodo samo na časak gori, pa ćete vidjeti, kako se i moj šapat sasma dobro čuje.«

Kada su gospoda ovo posljednje nepoznatog učenjaka upitala, u dušu bijahu uvjereni, da im na nj odgovoriti ne će moć. No čim začuše odgovor, u velike se razočaraše, te sad istom uvidiše, da pred njima stoji, ne kakva goder fukara, već pametan i duhovit čovjek. Pa ipak pomisle, da kušaju jošte sreću, te će ga upitati:

»A kako je daleko nebo?«

»Hiljadu metara,« bez ikakvoga razmišljanja odvrati upitani, te umah doda: »Ako ne vjerujete, a vi i opet izvolite mjeriti.«

Sada ne preosta praškoj gospodi drugo, već žalosni se vratiti kućam svojim, te promišljavati o svojim jošte premalo mudrim glavicama.

Kada su se već svi razišli, dozove nepozvani učenjak krčmara i reče mu:

»Skoknite za časnom gospodom i recite im, da ja nisam nitko drugi već Petrica Kerempuh.«

Krčmar ode i javi gospodi tu vijest, koja ih još većma ražalosti, — no kada se krčmar vrati natrag u svoje svratište, ne nađe više u njem svoga gosta.

PETRICA STOLARSKI DJETIĆ.

Što je nanijelo Petricu skoro u sve evropske gradove, to i u Kristianiju, u kojoj se ponudi jednom stolaru za djetića. Majstor ga primi u posao, jerbo je baš trebao pomoćnika i dade mu četiri lijepo izrezane daske te zapovijedi, da ih posve sastavi u kelju. Dok je majstor po podne izvan kuće radio ostao je novi djetić sam u radionici, zabavljen gorespomenutim poslom. Petrica bijaše veoma marljiv i radijaše, kako je znao. On pribije naime jednu dasku na drugu, postavi kotao s keljem

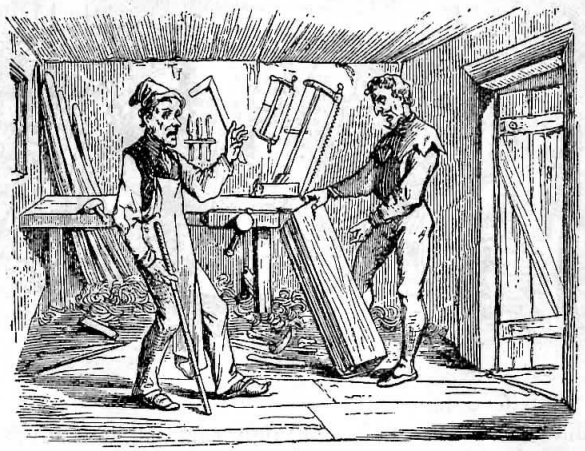

na vatru i sastavi vrlo pomno daske u kelju. Kada se već dovoljno nakvasiše u kelju, izvadi ih i pomeće po dvorištu na sunce, da se suše. Kada se u večer vrati majstor kući, s veseljem saopći djetić, da se daske već suše. Majstor budne veseo s marljivosti svog novog djetića, te nit ne pogledavši radnje, ode spavti.

U sobi naročito naglasi svojoj ženi, da imade s djetićem lijepo postupati, budući je on vrlo marljiv i valjan radnik. Al

gle čuda! Sutradan, kad majstor pogleda djetićevo djelo, silno se osupne. Kako i ne bi! Te daske, budući umočene u kelju mokre na suncu skroz popucaše. Pun jada i ljutitosti ščepa majstor štap, pa uz cent pogrda protjera Petricu, koji se je slatko smijao svojoj lopovštini, veleći:

»Ja sam onako radio, kako mi naložiste, pa Bog i sveta Petka.«

PETRICA — ŠKOLNIKOM.

Eto našeg prokšenjaka i u glavnom gradu Engleske, u Londonu. Tuj pođe na sveučilište i poče hvaliti sama sebe naime svoju veliku i nečuvenu učenost; dapače i to naglasi, da natjeraju u laž, stave mu upit, da li bi htio »magarca« učiti čitati. On pripravan na sve, sklopi tuj odmah pogodbu na više

stotina šterlinga, te uzme podučavati magarca. Lukavac dovede u staju svog četvoronožnog učenika, te u jasle pred njega postavi staru otrcanu knjigu, u kojoj je za svaki list metnuo nešto zobi. Čim učenik opazi zob, prebaci jezikom listove, a kad više nije nalazio zob, počeo je glasno vikati: »ia, ia, ia, ia.«

To u veliko obradova Petricu, te umah trećeg dana sazove gospodu, da gledaju čudo doslije nevideno, naime da njegov učenik »magarac« već čita. Čim su gospoda došla, stavi Petrica pred osla pomenutu knjigu, ali mu taj put ne metnu među listove zobi. Magarac poče obraćati listove, a kad uvidi, da su posve prazni, počme iz svega glasa vikati: »ia, ia, ia, ia.« Gospoda se silno začudila takovu djelu, te obilno nagradiše Petricu, kojemu svi potomci magarčevi imadu zahvaliti, da poznadu barem dva slova u cijeloj azbuki, a to su »ia«.

PETRICA PREVARIO KRZNARA.

Bilo baš tri dana pred sam fašnik, kad se našao Petrica u Dancigu. Ovdje začu s pouzdane strane, da slavna gospoda krznari spremaju veliko slavlje za dan fašnika. Umah mu pade na um, da ih nasamari. U kući, gdje stanovaše, ukrade

jednu ogromnu mačku, a na pijaci kupi zečevu kožu, pa suk s mačkom u kožu. Najme ušio ju je u zečju kožu tako, da izgledaše kô pravi pravcati zec. U to se preobuče, pa ajd d glavnog trga i prvoga krznara, koji je ujedno bio kolovođa te cijele zabave. Ponudi mu svoju divljač, koju je krznar ra

dosnim srcem od njega kupio. Svi se ceh-majstori radovali masnoj divljačini, pa već i na daleko razglasiše o svojoj za ono doba vrlo rijetkoj pečenki. Nu prije svega naumiše, da se sa zecom malo poigraju. Zatvoriše ga naime u ograđeni vrt i isspustiše pse, da ga gone. Ali gle čuda! Čim zec opazi potjeru pasa, bježi na drvo i poče gore mijaukati. Sad istom vidješe krznari, kako li su kruto nasamareni, te se dadoše umah u potjeru za nepoznatim trgovcem. Ali huda im sreća. Ma baš da svaki list u cijelom Dancigu preokrenuše, već ga našli nisu, jer je on, znajući, što bi se iz njegove komedije izleći moglo, za rana bacio rep pod noge, pa bjegaj.

PETRICA OSUĐEN NA VJEŠALA.

Lopovluci Petrice Kerempuha doskora se razglasili po cijelom svijetu. Silnu viku digoše ljudi na njega, te zahtijevahu od oblasti, da već jednom učine tomu kraj. I tako dopade

Petrica ponajprije ruku oružnika, a nakon toga priteglo ga na sud, koji mu dosudio smrt na vješalima. Čim puknu vijest o osudi, počeše sa svih strana dolaziti ljudi, da vide tog čudnovatog šaljivdžiju, gdje umire. Na stratištu bješe toliko svjetine da si jedva s tim siromašnim griešnikom probiše put do vje

šala. Osudenik bijaše posve miran, koracajući ponosno do zadnje stepenice svog života. Posve mirna lica sasluša svoju osudu, te već u času, kada su ga skoro pritegli na uže, poviče:

»Halt, stojte jošte malo! Stoji negdje u zakonu, da se posljednje želje odsudenika ispuniti moraju. Pozivajući se na to, imadem i ja da pred smrt izrazim jednu želju.«

»A ta je?« upita sudac.

»Da mi dozvolite, da umrem od starosti!«

Sva svjetina klikne od začudenja s njegove dosjetke, a sudcu ne preosta ino, već mu udovoljiti želji.

PETRICA POSTOLAR.

U Celju namjeri se Petrica na nekog postolara, kojemu se ponudi za djetića. Majstor bi rijetko kad radio, već običavao po cijele dneve kojekuda po šetnjama sprovadati. Kad je i opet jednoć pošao u šetnju, a novi ga djetić upita, što bi radio, srdito odreza majstor:

»Kroji malo i veliko, kao što pastir na vrata goni.«

I zbilja. Petrica se lati posla i počme iz kože izrezavati svakojake slike: volove, krave, ovce, koze itd. Kad se je u večer povratio majstor, na svoje preveliko čudo vidi, što je

učinio djetić od njegove kože. Ljudski ga ispsuje, al Petrica ne dade mu pravo, već se poče braniti:

»Ja sam, majstore, radio po vašoj zapovijedi. Ta vi bar rekoste: »Kroji malo i veliko, kao što pastir na vrata goni,« a ja sam tako i činio.«

»Oh ludove! razjario se majstor: »tà ja nisam mislio, da krojiš male i velike volove i krave, već takove cipele.«

Petrica se ponovno zbog neznanja ispriča, nu ipak obeća majstoru, da će u buduće bolje paziti. Za prvi put mu majstor oprosti, te otišavši ponovno drugog dneva na šetnju, izreže mu prije toga male i velike potplate i reče:

»Sašij mi sada cipele velike i male.«

Prokšenjak je posve dobro razumio majstorove riječi, nu ne htjede nego na svoje. Uzevši potplate, sašije uvijek jednu veliku i malu cipelu zajedno. Kada je to majstor vidio, razljuti se silno, te u svojoj razjarenosti pograbi djetića za šiju i baci ga na polje veleći:

»Hajd do bijesa, otkud si i došao, jer uz takav posao ne bi dalje došao, već na prosjački štap.«

PETRICA PREVARIO MESARA.

Jednog dana nade se Petrica u Zagrebu. Prolazeći Jelačićevim trgom, ponudi mu neki mesar, da uzme mesa. On ne budi lijen, pride do njega pa rekne:

»Sijeci gazda, meso!«

»A koliko želiš?« upita mesar.

»Ma kako te volja!« odvrati Petrica.

Mesar veseleći se na trštvu, odsječe Petrici dvije kile od bubrežnjaka, zamota ga u papir i pruži mu ga, na što naš delija ni ne sluteći samo dalje ode.

»Ej, brajane! A tko će platiti?« poviče za njim mesar.

»Ta o plači ni govora.«

»Ta o plaći ne bijaše ni govora,« otkresa Petrica.

»Jok, daj ti onda natrag meso!« ponovno će mesar.

»Ha, ha, ha!« nasmije se zlorado Petrica. »Ne ide to Vas. Vi rekoste samo, da uzmem mesa, a to sam sve učinio, pa baš vam hvala.

Svi, koji su bili u blizini, odobravahu Petričine riječi, i samo je jedini mesar zlobnim okom gledao za Petricom, koji mu je odnio najljepši komad mesa.

PETRICA KAZNI HVALISAVCA.

Skičući se Petrica svakuda, dođe jednoga dana i u Lion. Ovdje dođe u krčmu, gdje je krčmar bio veliki hvalisavac. Bijaše baš ljuta zima, a snijeg preko koljena. Iste večeri nabasaju već nekako oko polak noći tri trgovca u istu krčmu, koje krčmar najprijaznije primi.

»Oprosti dragi krčmaru!« reče jedan od njih, »što tako kasno u noć nabasasmo k tebi. Putem nas napalo grdno zvijere, vuk, koji nam zadao vraškog posla, dok ga utamanismo, pa eto nas, da se malko odmarimo i okrijepimo.«

»Ha, ha, ha!« posprdno se nasmije krčmar i reče: »Zar vas nije sram. Vi trojica jurišaste samo na jednog vuka, a ja bih sam tri spremio s ovog svijeta.«

Cijeli je taj razgovor slušao u bližnjoj sobici Petrica, te odluči čim prije tog hvalisavca kazniti. Kad podoše trgovci na počinak, zavuče se k njima Petrica, te im predloži, da se

osvete hvalisavomu krčmaru. Trgovci bijahu odmah sporazumni s njime, te nakon kratkog razglabanja dogovoriše i zaključiše. Sutradan nastave trgovci svoje putovanje i oproste se s krčmarom, koji im posprdno dovikne:

»Pazite samo, da vas na putu ne ugrizne vuk. Ha, ha, ha!«

»Hvala vam za opomenu! Pazite međutim, da vas ne pojede!« odvrate trgovci i izgube se u bližnjoj šumi.

Ne dugo zatim ode i Petrica s mrtvim vukom, kojega su mu trgovci poklonili, i zakopa ga u snijeg, da se dobro smrzne. Nekoliko dana zatim eto ga opet kod istoga krčmara, a za čas i onih trgovaca. Krčmar ih opet poče dražiti radi onog vuka, nezaboravivši pri tom hvalisati se svojom srčanošću. Kad

dođe hora počinku, i opet se nađe Petrica s trgovcima, kojim reče, da još ne idu spavati, jer da će danas kazniti krčmara.

Polahko se sada Petrica s ubijenim vukom ušulja u komoru, postavi vuka odma do vrata na naslagano kamenje i podboči ga s dva drva, da se ne prebaci, ali tako, da se to nije moglo opaziti. Na to mu otvori širom ralje i stavi u nje jedan par djetinjih cipelica. Kada je bio sasvim gotov, polagano se odšulja u spavaću sobu i počme s trgovcima vikati iz svega glasa:

»Na noge krčmaru! Na noge!«

»Što vičete?« upita ovaj za nekoliko časaka, te posprdno doda: »Zar je u vašoj sobi vuk?«

»Nije gazdo! Nu mi smo žedni, pa nam šaljite po slugi ili kuharici nešto za pijuckanje!« odvrati Petrica.

Krčmar umah naloži služavki, da donese iz komore vina, na što ona, upalivši lojanicu, pođe da vrši gazdinu zapovijed. Nu čim ona jednom nogom stupi u komoru, uoči se s vukom, sva problijedi, ter zaboravivši na gazdinu zapovijed, potrči natrag, i zaviče iz svega glasa. Čuvši gazda galamu, probudi slugu da vidi, što se dogodilo kuharici. Kad mu ista pripovjedi, što je u komori, nit ne ogledavši se, pobjegne brzo i dahćući se zavuče u podrum. Ali trgovci s Petricom ne prestadoše vikati za vino. Misleći krčmar, da se sluga i služkinja nehajno dadoše na počinak, digne se ljutit sam, da zadovolji želji stranaca. Bez ikakva straha ode u komoru po svjetiljku i čaše. Nu da ga vidiste, kako li se je uplašio, kad opazi vuka. Od straha počela mu drhtati svaka žilica; kosa mu se počela ježiti, te pun straha istrča kroz vrata vičući iz svega glasa:

»U pomoć! U pomoć! Vuk je pojeo služkinju i slugu, a hoće i mene. U pomoć!«

Brzo dotrčaše četiri gosta, da vide tu neman. Čim ga opaziše, bez ikakve bojazni pristupi Petrica k vuku i udari ga nogom, na što se on prevali. Tad će posprdno krčmaru:

»Kakav li ste vi junak! Pred mrtvim vukom bježite, a ne dugo prije hvalisali ste se, da bi ih trojicu nadvladali.«

Osramoćen krčmar obori pogled u zemlju, a trgovci bogato nadare Petricu, koji se je tako u ime njihovo znao osvetiti hvalisavcu.

PETRIČINO OTKRIĆE.

Kada se je Petrica nalazio u Saskoj, dadne na glas svim krojačima, da je otkrio nešto znamenita, što će za sve krojače dugo vremena od velike koristi biti. Da on to svoje otkriće pokaže, ureče jedan dan za »glavni sastanak,« koji će biti u Rostoku. Iz cijele Saske nagrnuše toga dana razni krojači i krojačice na urečeno mjesto, da vide to novo čudovište. Kad se već veliki broj zanimača na okupu našao, džipi Petrica na stol i zavikne:

»Pozor prijatelji! Ako želite vaš zanat obavljati onako, kako to treba, valja da posjedujete: škare, igle, konca, gladilo i naprstnjak, to valja i sami znate . . .«

»Znamo!« začuje se mukla glasovi, a oči prisutnika bile su žive od prevelike znatiželjnosti uprte u govornika, koji dalje nastavi:

». . . Nu moram vas na jedno upozoriti. Kada uvrazite konac u iglu, nemojte nikada zaboraviti na kraju načiniti uzao, jer ćete inače uzalud zabadati i vrijeme uzalud trošiti. Je li sada znate? Haj!«

»A zar je to sve?« upitat će krojači.

»Da, sve!« odvrati lukavac i iznikne, a krojači udri u kletvu i psovanje, što radi ničega prevališe tako daleki put i potratiše tako skupocjeno vrijeme.

PETRICA KONJOTRŽAC.

»Tko je vragu iz torbe skočio, vražji je!« govore ljudi, pa tako je bilo i našim šaljivcem Petricom. Kuda god je svijetom prolazio, svagdje bi iza sebe ostavljao kakovu takovu lopovštinu. Ljudi su se isprva većim dijelom žestili, nu uvidivši, da im s toga slabe hasne, priučili bi se na njeg — ko đavo na tamjan.

Eto ga u Banjaluci. Slučaj htjede, da se je upoznao s nekim konjotršcem, koji je imao vrlo čudnovatu naviku. Sva-

koga konja, kojega je kanio kupiti, vukao bi po više puta za rep. Po tom rasudivaše trgovac konja. To Petrici dade na um, da i opet izvede jednu psinu, koja mu baš majstorski pođe za rukom.

Kupio od nekog cigana staro, mršavo kljuse, koje nije imalo repa. Na budi lijen, umjetno slijepi svomu konju rep, napravljen od dlaka, te hajd s njime na vašar da trguje. Sa svojom je cijenom sve kupce uplašio, a na posljetku eto i njegova znanca. I prije jošte, nego li je pitao za cijenu, već se lati repa da potegne; al jao si ga njemu! Čim je rep samo malo potegao, ostade mu u ruci. Petrica, koji je to zlobnim okom pratio, najednoć poče vikati i rogoboriti na trgovca, spočitujući mu, da je osakatio nesretno kljuse. Trgovcu ne preosta drugo, već oštetiti konja, koliko je za njega tražio Petrica, koji se je zlobno smijao svojoj pustolovini.

PETRICA U PARIZU.

Došavši Petrica u Paris, posjeti najvišu i najveću francusku školu, u kojoj su namješteni najveći svjetski učenjaci i profesori. Čim stupi u dvoranu, upitat će ga jedan od učenjaka:

»Što želiš čovječe! Da li kakova savjeta?«

»Jest toga želim!« odvrati naš Petrica, te doda: »Recite vi meni, što je bolje: ili da ono čovjek radi, što znade, ili ono, što ne zna, da nauči? I da li mudraca čine knjige, ili mudraci knjige?«

To pitanje u velike iznenadi učenjake, te počme kolebati ne znajući, što da reče. Na to će Petrica:

»A kakovi ste vi učenjaci, profesori i mudraci, da ni tog zadatka riješiti ne možete. U ostalom čujte mene: »Što znamo ako je vrijedno i pošteno, radimo; što ne znamo, nastojmo naučiti. A mudrace stvori Bog, dočim knjige naštampaše tiskari!«

Svi počeše Petrici povladivati, koji ponosnim korakom ode iz dvorane, pripovijedajući na daleko i široko, kako je nadmudrio umne Francuze.

PETRICA ZAVADIO MLJEKARICE.

Bilo jedne nedjelje, kada se Petrica nađe na pijaci u lijepom Varaždinu. Tuj mu najednoć u oko pade lijep broj mljekarica, koje dođoše, da prodaju mlijeko, muzeno od svojih krava. Njemu, uvijek punu dosjetaka i šale, pada sada na um, da izvede kakovu lakrdiju. Što smislio, to i učinio! Od gostionićara uzajmi veliku kacu i dokotura je do mljekarica veleći im:

»Ej žene! Sipajte mlijeko u kacu, ja dobro plaćam.«

I kao za okladu počele žene nositi i ulijevati mlijeko u kacu, a kad bude već puna, upitat će Petrica, što je kojoj dužan.

Svaka si odmah dobro zaračuna svoje mlijeko, al naš lukavac ne će, da o tome čuje, već poče na svoju redati cijene. Videći to mljekarice, ne samo da su bile nezadovoljne, već počeše i glasno rogoboriti. Petrica će pako ljutito:

«A za što rogoborite? Haj! Ako li vam nije pravo, a vi si slobodno uzmite svaka svoje mlijeko.«

Jošte nije pravo niti dorekao, već nasta jagma za mlijeko, iz koje se izvi prava krvava tučnjava. Bara će više; Dora jošte više . . . Julka gura Jelu, da prije zagrabi u kacu, a Jela opeta Julu, i tako najednoć nasta ponajprije svada, a nakon toga i tučnjava. Tuj vuče Bara Doru za vlasi; Julka pako Jeli baca lonac u glavu; Urša se nateže s Marom, te to sve izgledalo kô u pravom ratu. A naš šaljivac Petrica nedaleko stoji sakriven i gleda ražeštene mljekarice, zlobno se smijući svojemu činu.

PETRIČINA KAZNA U MOSTARU.

U Mostaru odluči Petrica, da se u krčmi malo odmori i nešto čalabrkne. Ušavši u krčmu, nađe tuj već od prije sjedeća

tri trgovca, koji pričahu, da su ća iz Holandeske. Sjednuvši k njima, umah svrnu govor o raznim šalama, koje su prouzrokovale među njima buran smijeh. U krčmarice dade si ispeći dva jaja na umak, a čim mu ista budu donešena, rekne jedan od trgovaca:

»Ova jaja išla bi meni isto tako u tek, kao i tebi!« te ne pitajući ništa dalje, uzme s Petričina tanjura oba jaja i pojede ih. Svi se toj šali smijaše, a ponajviše Petrica. Poslije podne kupi Petrica nekoliko jabuka, pa ih izdube iznutra i ispuni s ubijenim muhama i komarcima. Ispekavši ih na to i posipavši ih šećerom, postavi ih pred sebe na stol. Kad i opeta dođe gori spomenuti trgovac, uz poznatu nam primjetbu uzme Petrici jabuke i turi ih u zube. Ali da ga sada vidjeste! Džipi

kao pomaman sa svog sjedala, vičući i rogobreći, a drugovi mal da ne popucaše od smjeha.

»Pravo ti budi!« poviče Petrica. »Neka ti je znano, da su u jabukama muhe i komarci, s toga drugi put poštuj tuđe.«

PETRICA I GROF.

Štokholmskomu grofu u veliko se dopade šaljivdžija Petrica, te ga uzme k sebi u službu. Jednoć ga obavijesti grof ,da će poći na trg, da se prošeću. Ovu zgodu naumi Petrica upo-

trebiti za svoje lopovštine, te brzo pođe naprijed na trg i ravno do jedne prodavačice lonaca. Pogodivši se s njome poprijeko za sve lonce, rekne joj:

»Za čas doći ću do vas s jednim gospodinom. Na moju rije: »Babo, udri«, morate Vi sve lonce polupati.«

Prodavačica primivši unaprijed novac za lonce, obveza se, da će nalog točno izvršiti, a Petrica se u duši radovaše, kako će i opet pred grosom izvesti lakrdiju. Eto njih dvojice, kako se šeću pijacom. Za nekoliko časaka Petrica bijaše pun šale, na što se je grof slatko nasmijao. Najednoć će Petrica:

»Prisvijetli! Ajde da se o nješto okladimo.«

»Da čujem o što?« — upita grof.

»Jeli vidite tamo onu prodavačicu lonaca. Ona vam žena, kako barem ljudi govore, imade u sebi vraga. Pa vjerujte mi, da će na moju jednu riječ sve svoje lonce potrijeti.«

Grof si toga dokazati nije dao, već je htio stvarno vidjeti, te okladiv se za stotinu forinti, upute se njih dvojica ravno do prodavačice. Ponajprije se poče grof pogadati za lonce, da vidi kakav li je govor u te vraške žene. Kad se grofu Petričino kazivanje umnjivo pričini, uzviče lakrdijaš:

»Babo, udri!«

A prodavačica pograbivši toljagu, poče kao luda po loncima udarati, da je sve crjepovlje poskakivalo. Grof se preplaši, ter pobjegne u svoj dvor, a kad bude na samo s Petricom, upita ga:

»Pa zar ta baba imade u istinu vraga?«

Petrica se nasmije, te ispripovjedi grofu cijelu stvar, veleći:

»Šala bila, pak i bu, koj' je ne zna, brus mu bu.«

»A zašto si to uradio?« upita grof.

»Ja sam za lonce platio dvadeset forinti. Okladio sam se za stotinu forinti, po tome mi je moja šala doprinjela čestih osamdeset forinti.«

PETRICA TRGUJE KRUHOM.

Lutajući naš prokšenjak svijetom, nanese ga sreća i u Petrovaradin, pak budući gladan, odluči tražiti posla. Iduć Petrica tvrdom petrovaradinskom nade se pred pekarnom, iz koje je mirisalo friško pecivo. Odmah stupi unutra i moljaše kruha. Pekar, stari čovuljak, promotri ga s dva tri pogleda i reče mu u kratko:

»Tko hoće jesti, mora da si zasluži. Jesi li voljan raspačavati ovaj koš kruha, možeš si objed zaslužiti.«

Petrica odmah privoli i zamoli gazdu, da mu dade stô i klupu, da uzmogne postaviti tako zvani štand.

Pekar mu željeno dade, odbroji kruh i reče:

»Da mi nijesi donio ni komada kući, jer ćeš bogme ostati bez objeda. Gledaj da toga kruha nestane.«

Uprtiv sada Petrica klupu, stô i koš na junačke pleći lutaše tvrdom, da nađe zgodno mjesto. Kod glavnoga ulaza u grad nađe zgodno mjesto, tuj se namjesti i stade vikati: »Kruha friškoga! Komu treba kruha, evo ga kod pekara Pere.«

Prolaznici se smijali, a gdjekoji kupio više od šale kruha, samo da čuje prokšenjakove šale. U to se približi i podne, nu kruha bijaše na pretek, kad li skoči iza stijene pas, uhvati jedan hljeb i stade s njim bježati.

Razljutivši se Petrica s toga bezobrazluka, skoči tako naglo sa stolice, da je prebacio stô s kruhom, uze toljagu i stade bježati za psom. U isto je vrijeme gonio svinjar svinje s paše, a krmača s deset praščića namjeri se na Petričin krh; sada poče pravi metež: Petrica stade naganjati praščiće i krmaču, al čim bi koje uhvatio, pokazala bi mu krmača svoje oštre zube, s toga mu ne bijaše druge, već prepustiti kruh sudbini i pograbiti svinjara.

Siromak se svinjar bijaše uplašio i stade moliti Petricu, da mu oprosti, jer da je siromak, te da nema novaca da plati škodu.

Prokšenjak Petrica pokupi stô, klupu i koš i uputi se kući. Nu na putu sune mu u glavu misao, kako će nasamariti svoga gazdu.

Došavši kući, javi svomu gospodaru, da je sav kruh raspačao. Ali pekar ne bijaše zadovoljan, jer Petrica ne spomenu ništa o novcu.

Sada Petrica reče: »Gospodaru, dao sam nješto na vjeru, a nješto za gotovinu, a dužnici valjda Vas poznaju, kad su i bez pitanja uzeli. Valjda će sami doći, da plate. Zašto mi nijeste rekli, da ne smijem na vjeresiju davati. U obće nijeste o novcu

ništa govorili pa pošto kruha nijesam natrag donio, molim objed.«

Gazda pekar uvidivši, da Petrica pravo govori, dade mu objed, pa valjda još danas čeka na novce.

PETRICA DAJE MASTITI ČIZME.

Vrativši se Petrica iz Petrovaradina u svoj rodni kraj, evo ga jednoga dana u Zagrebu, u Marovskoj ulici, kod jednoga čizmara.

Stupivši unutra, zapita majstora:

»Hej majstore, možete li mi namastiti slaninom moje čizme, ali tako, da ih mogu sutra već obući.« Kad mu majstor reče, da mu može čižme namastiti, baci čizme majstoru i odleti opet iz kuće.

Kalfa, koji je poznao Petricu, upozori majstora, kako Petrica ne misli, da mu čižme namaže, već da će iz njega napraviti sprdnju, ako ne obavi točno njegova naloga.

Smijući se grohotom, izvrši čizmar točno nalog Petričin. Uzme čizme, te ih iglom za nadijevanje izbode i slaninom namasti, pa ih objesi u radionici o zid, da se suše. Čekaše sasvim

ozbiljno prokšenjaka, koji točno na urečeno vrijeme dode. Opaziv svoje čizme izbodene, zapita majstora.

»Kako ste pogodili, što ja želim?«

»Ta rekli ste mi jasno, da ih slaninom namastim.«

»A što vam dugujem za trud?« upita ponosno Petrica.

»Jedan stari groš, ne će biti odviše.«

Petrica plati majstoru svoj dug, uzme čizme i ode, dok se je kalfa hvalio sa svoje mudrosti, a čizmar od srca smijao. Nu samo kratak čas potrajalo je njihovo veselje, jer se Petrica vrati i pruži kroz zatvoreni prozor glavu i zapita:

»Hej majstore, kaovu ste slaninu rabili, da li svježu ili sušenu za moje čizme?«

»Ne razbijaj mi prozora, lupačo! odvrati čizmar, nu Petrica

povuče glavu iz jednoga, pa je pruži i opet kroz drugi prozor u kuću vičući:

»Kakova je to bila slanina majstore?«

Majstor sada uhvati remen i poteče za Petricom al prekasno, jer je taj već umakao. Došav majstor kući, ispusti gnjev na kalfi, koji ga je uputio, da se šali s Petricom i zahtijevaše od njega, da mu plati prozore; a kad ovaj ne htjede, stade ga lupati remenom i otjera ga iz posla.

PETRICA — KROJAČ.

Obukavši Petrica namaštene čizme, uputi se u divno Zagorje, ravno u glavni grad Krapinu. Razgledavajući malko grad, stade tražiti mjesto za nove pustolovine, koje skoro i nađe u majstora krojača, kojemu se bijaše kao krojački pomoćnik prestavio.

Kad je Petrica sjedio u radionici, i čekao na posao, reče mu krojač:

»Uzmi iglu i konac, pa šij sitno, da nitko ne opazi šav.«

Petrica uze svoj posao, sjede pod sto, pokri se starom jednom kabanicom i drijemaše. Na večer zapita ga krojač, što je načinio kroz dan. Al mu Petrica reče:

»Ta rekli ste mi, da šijem, da mi nitko ne vidi šav, pak sam načinio dobro, kad me ni vi ne vidite.«

Krojač ušuti i ne htjede pokazati, da je nadmudren. Kroz cijeli tjedan krpao je prokšenjak Petrica samo starinu i pomagao više u kući, nego u krojačkom poslu.

Jednoga dana bijaše krojač već jako umoran i pospan, odluči leći na počinak i zapovjedi Petrici: »Načini mi ovoga vuka,« baciv pred njega staru seljačku čohu. Time ode spavati.

Petrica priredi ponajprije vučju glavu, prišije uši, izreže jezik iz crvena sukna i nakljuka u načinjena vuka nješto slame i zatakne dva kolca tako, da je isti stajati mogao. Tad se spremi i ode spavati.

Rano u jutro probudi se krojač i pođe u radionicu. Stupiv unutra uplaši se i zavikne od straha, nu brzo se snađe i pođe po Petricu, pa ga zapita: »Zar nijesi razumio moga naloga; jer sam ja rekavši, da načiniš, vuka, mislio sivu čohu, a ne pravoga vuka?«

Petrica smiješeći se, odvrati: »Ja sam samo točno vršio nalog, a sada sam jako pospan, jer sam cijelu noć radio, pa moram poći spavati!«

Gospodar gledeći vuka nasmije se i lati posla, te popravi, što je Petrica pokvario.

Kad je u veče prokšenjak ustao, zapovjedi mu krojač:

»Bacaj sada barem rukave u tu čohu, kad već noćas nijesi ništa učinio.«

Petrica odma iza krojača legne na počinak, ali se zato rano u jutro još prije njega probudi, uze rukave i stade jednoga za drugim bacati o čohu obješenu na klinčanicu.

Došao u jutro krojač u radionicu, zapita Petricu:

»Ta čovječe, što radiš?«

»Bacam već cijelu noć rukave o čohu, pa ne će ni jedan da se priljepi.«

»Nijesam mislio, da si tako lud, da ne razumiješ krojačkih naziva. Rukave o čohu baciti, znači kod krojača ušiti.«

»Meni je samomu žao, što sam se morao cijelu noć mučiti,« reče Petrica, al sam sada izmučen, gladan i pospan, pa ne mogu danas raditi.

Gazda se sada razljuti, isplati Petricu i otjera iz kuće.

PETRICA PRAVI VUKOVE.

Jedva da je naš prokšenjak svršio jednoga vuka u Krapini, pruži mu se prilika, da fabricira vukove. Otišav iz Krapine uputi se ravno u Varaždin, da se malo proveseli.

Došavši u nočište (Herberg), začuje, da krznaru u Dugoj ulici treba nuždno pomoćnik. Naš se Petrica odmah uputi i pogodi s krznarom za lijepu plaću i stan. Budući se je imao u okolici varaždinskoj obdržavati veliki lov, mišljaše krznar, da će trebati mnogo kaputa, koji su obično postavljeni vučjim krznom, s toga zapita Petricu, da li znade praviti vukove.

»O da!« odgovori ovaj, »baš sam u Krapini jednoga svršio. To bijaše moj posliednji posao u prošlom tjednu. Samo vas

molim, da me u poslu nitko ne smeta, pak bih rado, da mi date posebnu sobu, jer ne bih rado bio smetan.«

Krznar udovolji odmah njegovoj želji, donese vučjih krzna, i odredi sobu, u kojoj je bilo Petrici raditi.

Već oko podne javi Petrica krznaru, da su vuci gotovi, nu ovaj ne htjede da pode gledati, već mu dade i opet krzna. Naš je prokšenjak razrezao ova krzna kao i ona prije podne, načiniv prave vukove, metne u nje nešto slame, u noge zabode prutiće, tako da su stajali kao živi.

Kad je krznar na večer došao i vidio, kako mu je Petrica razrezao krzna, i što je iz njih načinio, razljuti se i htjede Petricu izbiti, nu ovaj brzo umakne smijući se svojoj pustolovini.

PETRICA STROJI KOŽU.

Kada je zima nastala bila, odluči naš Petrica, otišavši iz Varaždina, poći u Koprivnicu, da tuj probavi u miru zimu. Stupivši u službu k tamošnjem bogatomu kožaru, ponašao se je dobro u kući, samo bi gdje na trgu koju lakrdiju izveo.

Jednoga dana bude kožar pozvan na svadbu i zapovjedi Petrici, da mu dobro izvari kožu.

Petrica posluša zapovijed, pa zapita kožara, gdje će uzeti drva.

»Čemu me pitaš?« odvrati ovaj »kad ne bi bilo dosta drva u drvarnici, mislim, da ima dosta stolova i stolica. Gledaj samo, da mi dobro izvariš kožu.«

Kožar ode, a naš Petrica namjesti kotao, pa stade ložiti, da je vatra plamsala visoko do stropa, sada mu ponesta drva u radionici, zato skoči u drugu sobu, pa stade cijepati stolove i stolce i nalagaše dalje vatru, da se koža gotovo u kašu skuhala. Sada pokupi svoje stvari, pa bježi iz Koprivnice.

Kožar je međutim cijeli dan pio, pak je mamuran bezbrižno u večer legao na počinak. Tek drugi dan, kad je došao u radionu i našao kožu kao kašu skuhanu, a stolce i stolove razcijepane, reče svojoj ženi:

»Čuj, ženo, naš je sluga sigurno bio onaj zlosretni Kerempuh, jer je doslovce poslušao moju zapovijed.«

»Poteci brže za njim i dovedi ga natrag, da bude kažnjen,« reče žena.

»Hvala Bogu da ga više nema. Ne ću da ga ikada u životu vidim, jer bi me sigurno opet nasamario.«

PETRICA — KUHAČ.

Putujući Petrica iz Koprivnice prama Križevcu, umori se jako, pa s toga legne uz cestu u djetelinu i drijemaše.

Međutim se cestom vozio bogati trgovac iz Križevca, opazi Petricu i upita kakav li je zanatlija.

»Kuhač sam, poglaviti gospodine,« odvrati ovaj.

»Znadeš li dobro kuhati, odmah ću te namjestiti; ali pazi, moja supruga još nije nikad bila zadovoljna s jelom. Ne zadovoljiš li nju, ne ima ti mjesta kod mene.«

»Gospodaru, ja ću već kuhati, da će milostivna biti zadovoljna,« reče lukavo Petrica.

Na to ga trgovac uzme na kola i odvede sa sobom kući, gdje ga je supruga trgovčeva dugo promatrala i napokon zapitala svoga supruga:

»Šta će ti taj čovjek?«

»To je novi naš kuhač, i kako uvjerava, jedan od najboljih u našem kraju,« reče trgovac, pa da odmah svoju suprugu

uvjeri o svojim riječima, pozovu Petricu u vrt, da tuj nabere zelja za nadijevanje pilića. Nu Petrica ne htjede uzeti zelja, već uze ružmarina i pelina, jer da je to sada najnoviji način nadijevanja.

Već drugi dan iza nastupa Petričina u trgovčevoj kući oboli supruga trgovčeva, spopadoše je strašni grčevi u želudcu, s toga morade trgovac u društvu s gospodinom župnikom, kojemu su u Zagrebu bili poznati liječnici poći u Zagreb po liječnika.

Odmah rano u jutro treći dan zapovjedi Petrici, da dobro namaže kola i da spremi sve nuždno za put.

Kad ga Petrica zapita, čime bi namazao kola, gazda odgovori, kolomazom, u koji treba nešto svinjske masti pomiješati.

Kad su u jutro župnik i trgovac sjeli u kola, nijesu opazili da je Petrica ća i sjedala namazao kolomazom, tek kad su se neko vrijeme vozili i kad si je gospodin župnik, da se bolje namjesti, htio pri tom rukom pomoći, opazi, da se je za sjedalo gotovo priliepio.

Sada zapovjediše kočijašu da stane, sidoše s kola i imadoše šta vidjeti. Mastni, kao da su u bačvi sjedili, stajahu i pogledahu jedan na drugoga; pa tekar kad je trgovac opazio, da voz slame uz cestu stoji, sune mu u glavu misao, kupiti tri škopa i htjede zapovjediti Petrici, da ih otare. Ovaj bijaše međutim već odmaglio, a trgovac i župnik moradoše se sami čistiti; zato se i vratiše iz Zagreba tek jedan dan kasnije, jer ne mogahu onako zamazani obilaziti gradom, već sjedahu u gostioni, dok su im odijelo čistili.

PETRICA NA OBJEDU KOD TOKARA.

Umaknuv Petrica sretno iz trgovčevih kola, uputi se prijekim putem u Belovar znajući, da bi ga trgovac u Zagrebu mogao zateći. U Belovaru upozna se s nekim tokarom, koji je bio veliki šaljivdžija i kojemu se Petrica vrlo svidio sa svojih lakrdija, pa htijući da se s njim našali, reče mu:

»Prijatelju, dodi danas k meni na ručak, ako možeš!«

»Biti ću tako slobodan, ako dobijem toliko vremena« odvrati Petrica, kojemu je taj poziv dobro došao.

Točno u podne dode Petrica pred kuću tokarovu i htjede

ući, nu vrata bijahu čvrsto zatvorena, a isto tako i prozori. Razabrav Petrica svoj položaj, okrene ravno u gostionu na trgu na ručak.

Drugi dan nađe tokara na ulici, pak će mu u šali:

»Hej tokaru, pozvao si me na ručak, ali si zabravio vrata i prozore, da ne budem mogao doći.«

»Ne ljuti se, prijatelju, ja sam se samo našalio s tobom, a ću sve to popraviti. Danas imam dobar objed, pak pođi još sada, dok su vrata otvorena i pričekaj me, dok svršim posao na trgu. Danas ćeš sam biti moj gost,« izvinjavaše se tokar, da udobrovolji Petricu.

»Tako valja« reče Petrica, ode ravno u tokarevu kuću i reče njegovoj supruzi, da brzo sa služavkom pođe na trg, da

pomognu kući donijeti veliku ribu, što ju je od svoga prijatelja na poklon dobio.

Čim tokareva supruga s djevojkom ode iz kuće, odmah Petrica zabravi vrata i prozore i stade priređivati sto za ručak. Na jednom začu strašnu viku i lupanje pred kućom i otvori prozor. Pred kućom stajaše tokar sa svojom suprgom i djevojkom, koji su već uvidjeli bili, da ih je Petrica nasamario. Sad će Petrica tokaru:

»Dragi prijatelju, ta ti si rekao, da sam sâm tvoj gost danas, pa pošto još nijesam objedovao, to te još ni ne trebam, dođi poslije ručka. Savjetujem ti, ako hoćeš dobro jesti, da pođeš u gostionu na trg, tamo se dosta dobro jede.«

Uvidiv tokar, da druge ne ima, ode u nadi, da će se drugom zgodom Petrici osvetiti; al naš Petrica nije bio lud, ostavi kuću tokarevu, a i Belovar, kad se je već slasno najeo.

PETRICA PRAVI NAOČALE, ALI NE MOŽE NIGDJE DOBITI POSLA.

Iz Belovara otiđe Petrica u Italiju baš u vrijeme, kad ondje još nije bilo ni cara ni kralja, dok si napokon ne izabraše kralja. No bilo je drugih, koji su bili prisvojili vladu. Tad se

morade novi kralj boriti, da bi mogao sjesti na prijestolje. Kada je kralj tako u Turinu imao na okupu mnogo naroda, konjanika i pješaka, pomisli Petrica: »Sad će mi se otvoriti posao; doći će mnogo gospode, ti me ne će ostaviti nenadarena, a kad skupim nešto novca, dobro će mi biti, pak ću moći i odmagliti.«

Tad dođoše gospoda sa svih strana, pa se desilo, da je amo došao bio i nadbiskup iz Milana sa svojom četom i sastao se s Petricom. Kad je pako vidio Petricu čudnovato odjevena, upita ga: »Kakav si ti delija?« Petrica odgovarajući reče: »Milostivi gospodaru, ja pravim naočale i dolazim iz Češke; ondje ne mogoh ništa steći; s toga se moram potucati po svijetu ,jer me moj zanat slabo hrani.«

Biskup na to prihvati: »Ja sam misio, da tvoj zanat od dana do dana bolje napreduje, jer svijet svakim danom sljepijim biva, pak da s toga sve više naočala treba.« Petrica odgogovori biskupu: »Zaista, milostivi gospodaru, pravo govorite, ali samo jedno kvari naš zanat, a to bih Vašoj milosti rekao kad se ne bih bojao uvrijediti vas.« »Nipošto,« primjeti biskup. »mi smo vični slušati istinu, samo govori.« Tada reče Petrica: »Milostivi gospodaru, najviše kvari i još će posve uništiti naš naš zanat bio vrlo dobar; popovi i svjetovnjaci više su se muskupi, carevi i kralji ljudima kroz prste gledate, a prije su gospoda, kako starodrevne knjige spominju, običavali više čitati zakonike i proučavati ih, da se ljudima ne čini krivica; tada je naš zanat bio vrlo dobar; popovi i svjetovnjaci više su se mučili čitajući mudre knjige, pa su više i trebali naočala, a sada su većinom tako učeni i pametni, da sve na pamet znadu i mogu izreći, tako da po više tjedana knjige niti ne pogledaju; zato je naš zanat tako propao. Ja brzam iz jedne kraljevine u drugu, pa nigdje ne mogu dobiti posla.« Razumevši biskup Petričin govor reče:

»Petrica hodi s nama u Rim, tamo ćemo te nadariti.« Tad odoše skupa.

PETRICA LEŽI PRED PRAGOM.

Kada se je Petrica i opet vratio u Zagreb, navrati se krčmarici, kod koje je već jednom izveo pustolovinu; legne u dvorištu pred vrata i drijemaše. Najednom ga netko probudi Petrica otvori oči i prepozna krčmaricu, koja je sa svojim sinčićem iz dvorišta došla i Petricu probudila.

Petrica odmah s njom zapodjene razgovor, pa ju zapita:

»Hej, gospođo, poznajete li Petricu Kerempuha?«

»Molim vas, ne spominjite mi tog imena,« odvrati krčmarica. Ja ga doduše jednoć samo vidjeh, kako mislim, i tom zgodom zamjerio mi se, da ne može gore. Pio je i jeo cijeli dan a kad zaiskah novce, reče, da će polovicu platiti moj pas, kojemu je kosti bacao, što mu ostadoše; dakako da nijesam htjela na to pristati, al Petrica ode u dvorište, ubije mog psa odere mu kožu i reče,, da mu je skinuo kaput za njegov dio a svoj dio platio je sam. Nije ni čudo, da je to učinio, jer i onako od takova čovjeka ne možeš ništa boljega dočekati. Najprije

je u društvu s psom jeo, a odmah iza toga poštao je živoder i oderao mu kožu. Al će dobri Bog dati, da i on jednoć kao moj pas pred kućom bude drijemao, to sam mu odmah željela a i danas mu želim.«

»Pravo imate, dobra gospo,« reče Petrica »i vaše su se riječi i želje ispunile, jer evo zar me ne poznate, ja sam Petrica i spavao sam pred vašom kućom!«

Krčmarica se uplaši, zakuka i pobježe u kuću, a Petrica odmagli dalje u grad.

PETRICA KUPUJE KONJA.

Dok je Petrica u Zagrebu prebivao, prohtjede mu se jednog lijepoga dana jašiti, s toga ode u Lašćinu k poznatom njekom trgovcu i stade pogađati jedno kljuse.

Dugo se ne mogaše o cijeni složiti, dok napokon ne učiniše pazar i kljuse bude Petrici za četrdeset i osam kruna prepušteno. Sada će Petrica lukavo:

»Dragi prijatelju, evo dvadeset i četiri krune dajem vam odmah, a dvadeset i četiri ostajem vam dužan.«

Trgovac, misleći da ima s poštenim čovjekom posla, uzme

novce i dade putnicu i konja Petrici, koji uzjahav konja, veselo odjaha u grad.

Međutim prođe jedan, dva i tri mjeseca, a Petrica kano da i ne zna, da je još dvadeset i četiri krune dužan trgovcu, kojemu bijaše to već predugo i s toga tuži Petricu radi duga.

Došav pred sud, začudi se Petrica, kako da je on tužen i reče:

»Gospodine sudče! Ja sam kupio konja pod pogodbom da polovicu odmah platim, a polovicu ostanem dužan, pak sam točno po dogovoru polovicu odmah dao, a polovicu dugujem još i danas. To bar mislim, da je svakomu jasno i ne znam, što taj čovjek od mene traži. Izvolite mu samo reći, da sa mnom nema više posla.

Time se okrene i ostavi sudnicu. Trgovac pak uvidjevši, da je nasamaren, dobro si zapamti ime Petrice Kerempuha.

PETRICA BISKUPOV PASTIR.

Uvidiv Petrica, da nikako ne može skupiti novaca ni u obće imutka, stade razmišljati, kako bi udesio, da obogati. Na jednom mu sune zgodna misao u glavicu i on pokuca na bi-

skupova vrata moleći, da ga primi na ispražnjeno pastirsko mjesto. Svidivši se upravitelju, bude primljen i morade već sjutra dan poći s kravama i ovcama na pašu. Ali naš Petrica umjesto da pazi na blago, napiše listove općinama u obližnjim selima, upozorujući ih, kako su mu ljudi pripovijedali, da kod njih ima dobrih pašnjaka, pa da će na par dana ili mjeseci s biskupovim kravama onamo doći na pašu.

I zbilja listovi dobro dođoše, jer mu je svaki dan dolazilo odaslanstvo kojega god sela donoseći mu mito, da tobože još ljetos ne dođe u njihovo selo, već da bi pohodio drugo i da u drugom ima boljih pašnjaka.

Kad je Petrica nakupio nešto novaca i kupio novo odijelo izgine jednoga dana iz biskupova dvora. Dobro je učinio, jer bi bio zlo prošao, da ga je pravda u tom poslu zatekla.

PETRICA U SVOJIM LAKRDIJAMA NE ŠTEDI NI OCA NI STRICA.

Kakav je Petrica bio lakrdijaš i prokšenjak, pokazao je ne samo u svojoj mladosti prama svomu ocu, nego i kasnije prama svomu stricu.

Dok je on bio još sasvim malen, pođe jednom njegov otac

jašući u Zagreb na vašar, i povede Petricu sa sobom, posadivši ga iza sebe na konja. Kada su tako došli prama Stenjevcu, susretoše na cesti, koja vodi iz Podsuseda u Zagreb, Zagorce, koji su nosili perad na trg. Njegov otac razmišljavajući svakojake misli, obide Zagorce, a Petrica okrenuvši se za ledima svoga oca, metne palac desne svoje ruke na nos, ispruži ruku i titrajući prstićima izrugavaše se prolaznicima. Kada su ovi počeli glasno psovati obrne se njegov otac i stade Petricu grditi. Petrica se prividno sćućuri za leda svoga oca, nu pri tom digne svoju rubaču i pokaže Zagorcima neki kraj. Razljutivši se Zagorci, počeše starcu groziti se, radi čega ovaj morade konja potjerati, pa se tako jedva spasi, da ne bude nemilice izlupan.

Kada se je kašnje, poslije smrti svoga oca, Petrica povratio u rodni dom, pode jednom sa svojim stricem u Stubicu na vašar. Idući tako putem, opazi iz daleka jednoga seljaka, koji je na vašar tjerao janje, privezano na uzici. Tada će na jednom Petrica: »Striko, ajde da otmemo ovomu seljaku janje!«

Na to reče stric: »Kako ćemo, bolan, uzeti od seljaka janje, kad ga vodi na uzici?«

»Ajde, ti striko, samo naprijed, pa prepusti meni, da ja od seljaka otmem janje.«

Stric zakrene stramputicom u šikaru, a Petrica sjednuvši na zemlju, skine sa svoje noge jedan opanak i baci ga na cestu. Idući nekoliko koračaja dalje, svuče i drugi opanak, pa i taj baci na cestu.

Kada je seljak došao do prvoga opanka, digne ga i ogleda, nu domala ga baci govoreći: »Što će mi taj jedan!« pa bacivši ga pode dalje.

Nu pošavši dalje cestom, nađe i drugi opanak, pak sada dignuvši taj opanak, skrene s ceste i privezavši svoje janje uz jedno stablo, pode po onaj prvi opanak.

Međutim izađe Petrica iz šikare, odriješi janje i otjera ga u šikaru.

Kada je seljak digao onaj drugi opanak i povratio se k onomu drvetu, gdje je bio svoje janje privezao, ne nađe ga, pa otide jadikujući putem.

Međutim stigne Petrica svoga strica u šikari i podu šumom dalje, tjerajući sa sobom janje. Kada su već podaleko odmakli, reče Petrica svomu stricu: »Ajde da zakoljemo i ispečemo to janje.« Kako rekoše, tako i učiniše. Petrica zaklavši janje, odere mu kožu i napuhne je, a odsjekavši ražanj, natakne janje na nj i naloživši oganj ispekoše ga; nu vidjevši, da je janje dosta maleno, reče Petrica svomu stricu:

»Ajde, striko, da se plašimo, pa tko od nas dvojice koga uplaši, taj neka izjede janje.«

Kad stric na to pristade ne mogoše se složiti u tom, tko će koga prvi plašiti, ali napokon uglaviše, da stric kao stariji, prvi pode plašiti.

Stric otiđe u šumu, sakrije se za jedan dub i počne vikati: »Au! Au!,« no Petrica povika: »Ne bojim se, ta ti si moj striko!«

Kad sada dođe red na Petricu da on plaši, pođe on u šikaru pa ponesavši sa sobom napuhnutu kožu janjeću, otiđe za jedan dub i počne napuhnutom kožom udarati po dubu da je sva šuma tutnjila, i vikati: »Jao! Jao! nijesam ja ukrao janjeta, nego moj stric!

Čuvši to stric, pomisli, da je došao onaj čovjek, čije je janje bilo, pa zagrebe šumom put Borčeca, a Petrica pođe na mjesto, gdje se je janje peklo, uzme janje i izjede ga.

PETRICA DIJELI ŠIJACIMA ORAHE.

Jednom nanese put Petricu u Šijačku, pa se u glavnom šijačkom gradu Požegi nastani kod dva brata. Bilo je baš pod jesen, kad orasi dozrijevaju. Ta su dva brata imala u vinogradu velik orah, pa pobravši zrele orahe, zavadiše se oko vreće oraha, neznajući, kako da ih podijele, pa se borami počeše i rvati. Kad to vide Petrica, priteče k njima, pa im reče:

»Hoćete li, da vam ja orahe podijelim?« Oba mu odmah odvrate, da pristaju. Petrica ih upita: »Hoćete li, da ih podijelim na bratsku ili na božiju?« »Pravo Petrica! Ti si tamo od Zagreba, pa ti dobro znaš stare rvatske pravice,« odgovoriše mu braća. Petrica na to skine svoju kapu, pa napunivši je orasima izlije preda se govoreć »ovo meni«, po drugi put »ovo tebi« a po treći put »ovo tebi« i sve tako, dok je na tri prava dijela orahe podijelio. Kad braća to vidješe, začudiše se, te ga upitaše: »Ma, dragi naš Petrice, ako smi i zemljaci, nijesmo braća, zašto i ti pristade u dio?« »Ne, moji zemljaci, u našim pravicama piše, da štogod se doma nosi, Bog prosti; a tko ne zna doma doći s punom torbicom, ne ima mu mira sa ženom i djecom.«

PETRICA PREVARIO TURČINA.

Pošavši iz Požege, nanese Petricu put u Brod na Savi, gdje je baš bio veliki vašar. Tu kupi Petrica staroga magarca i prede jašući ga u Bosnu, koja je još bila pod turskom vladom. Došavši u turskom Brodu na trg, počne iz sveg grla vikati:

»Evo magarca mlada i jaka;
Nosi tovar konjski, a po tri dni posti;
Za svaki je rad, za tri dni trpi glad;
Ako ne umije reć, a on znade leć.
Ko ima para? Ko je mušterija?

Dok je Petrica tako vikao, čuje ga nekakov bogati trgovac, koji je sjedio na pragu jednoga dućana, pa pomisli u sebi: »Ako je i polovica istina, što ovaj veli, valja magare, tako mi turske vjere, koliko svaki tovarni konj.« Potrči za Petricom, i pošto se pogode za magare, prihvati ga Ture i pri rastanku upita Petricu: »Hej, ti kaurine, kaži mi, kako se zoveš?« Na to mu Petrica odvrati i ne okrenuvši se: »Sjutra, prije nego sunce ograne, izvedi magare u dvorište, pa ga upitaj: »Kazuj, novokupe, kako ti se zvao gospodar?« pa ako ti ne odgovori, ja ću ti kupovninu povratiti.« Rekavši to, izmakne Petrica, a Turčin sjutra dan uradi, kako mu je Petrica rekao; no videći, da mu magare ne odgovara, naljuti se, pak zapovjedi momcima: »Svežite matoroga magarca uz prazne jasle i ničesa mu ne dajte, dok ne kaže, što sam ga pitao.« Treći dan javiše momci Turčinu, da je magare parnulo, a Turčin gledajući s prozora u dvorište, poviče: »Vala, turske mi vjere, prosta bila kaurinu i kupovnina; a kada magare kô magare ne htjede poslušati mene svoga gospodara, moralo je svoju neposlušnost platiti glavom.«

PETRICA, FRATARSKI KUHAČ, NADMUDRIO HOĐU.

Otišavši iz Turskoga Broda, pođe Petrica u Sarajevo i prispjevši ovamo, stupi u fratarski samostan kao kuhač Tada je u Sarajevu bio paša, koji je uvijek imao hođu, a taj se hvalisao, da zna, što u svako doba radi svetac Muhamed. Čuvši za to Petrica, pođe k paši, pa mu reče, da će mu dokazati, kakva li je grdna varalica njegov hođa. Paša pozove hođu i kad sva trojica na okupu bijahu, reče Petrica: »Čestiti paša, dajde donijeti zdjelu kisela mlijeka, tri komada kruha, tri žlice i tri pladnja, pa da skupa jedemo mlijeko.« Kad mu paša po volji učinio, uze Petrica tri pladnja i metnuvši u svaki po komad hljeba, reče: »Dajte sada svaki svoj kruh drobite u svoj pladanj, a tako ću i ja svoj!« Kad sva trojica svoj kruh izdrobiše, uze Petrica sva tri pladnja, zasipa sav izdrobljeni kruh u kiselo mlijeko, i pošto sve dobro ispremiješa, reče paši i hođi: »Ajde, da sada jedemo, ali neka svaki pazi, da uzme samo svoj udrobljeni kruh! Kad na to hođa rekne, da nije moguće raspoznati, koji je čiji kruh, reče Petrica: »Vidiš, čestiti paša, tvoj hođa ne može da razabere u ovdje pred njim ležećoj zdjeli svoga udrobljenoga kruha, a hoće da zna, što časni svetac radi u nebu.« Kad je paša to čuo, otjera hođu a odslije zavoli Petricu, koji je tako mudro raskrinkao lažljivoga hođu.

PETRICA SPASIO GVARDIJANU ŽIVOT.

Nije dugo potrajalo vrijeme, promjene u Sarajevu paše, a novi paša čuvši, da u samostanu sarajevskom ima mudar fratar, pozove gvardijana, pa mu reče: »Čuo sam, da ste vi fratri takovi mudraci, s toga ću ti zadati tri zadatka, pa ako ih za osam dana ne riješiš, izgubit ćeš glavu.« Kad je gvardijan

to čuo, silno se uplaši, pa došavši u samostan, pozove svu braću fratre, te im se ljuto izjada. Petrica, videći svoju braću toli nujnu i nevesel: reče: »Po Bogu braćo, nemojte se žalostiti, ja ću poći pred pašu, pa ako ga ne nadmudrim, neka mu bude moja glava.«

Kad osvane osmi dan, pode Petrica k paši na divan.

Paša ni ne opazi, da je mjesto gvardijana došao Petrica njegov kuhač, pa mu reče: »Čuješ, gvardijane, kaži ti meni koliko je od nas do neba, gdje svetac Muhamed prebiva?«

Petrica metnuvši prst na nos, učini, kao da se teško zamislio, pa onda reče:

»Tako mi vjere, čestiti pašo, od tebe je do sveca Muhameda baš toliko, koliko od njega do tebe; tko ne vjeruje, neka sam inžiniri, pa ja kriv, ako ne bude, kako rekoh.«

Čuvši paša taj odgovor, nasmije se, pa reče Petrici: »Evala kaurine, baš si pogodio, nu sad da malo pojašimo u goru, pa ćeš mi ondje riješiti drugu zadaću.« Rekavši to, zapovjedi, da mu dovedu konja, a za fratra matoro magare. Kad dođoše u goru, uzjahaše na jedan brežuljak, pa upita paša: »Kaži ti meni, kaurine, što sada radi svetac Muhamed?«

Petrica ispruživši vrat i metnuvši raširenu ruku povrh očiju, gledaše u plavetno nebo, kao da hoće da razabere, što na nebu biva, a napokon reče paši: »Čestiti pašo! ne vidim dobro, još sam samo malo prenisko, nu da se promjenimo za konje; sjedi ti na moje magare, a ja ću na tvoju bedeviju, onda ću ti moći posve dobro razabrati i kazati, što svetac Muhamed baš sada radi.« Kad paša na potonje pristane i kad Petrica posjede pašinu bedeviju, a paša Petričino magare, pogleda Petrica kao i prije u nebeske visine i napokon reče: »Čestiti pašo! Svetac se Muhamed čudi i smije, gdje čestiti sarajevski paša sjedi na magaretu, a kaurski fratar na njegovoj bedeviji.« Paši bude taj odgovor po volji, pa nasmijehnuvši se, upita Petricu: »Kaži ti meni, fratre, što ja sad mislim?«

Petrica smiješeći se odgovori: »Ti, pašo, misliš, da sam ja gvardijan, a kad tamo, ja sam Petrica, gvardijanov kuhač.«

Čuvši paša ovaj domišljati odgovor, nasmije se, nagradi i otpusti Petricu, a ovaj domogavši se novca, otide u samostan i ispripovjedi gvardijanu, kako je pašu nadmudrio, pa pošto ga i ovaj dobro nagradi, zahvali se Petrica na službi i krene put Carigrada.

PETRICA NADMUDRIO TURSKOGA SULTANA.

Otišavši iz Sarajeva, dođe Petrica u Carigrad, pa kupivši si srećku, za kratko vrijeme dobije glavni zgoditak i najednom postane bogat čovjek; nu kako nikada nije mnogo držao do novca, počme raskošno živjeti, a domala evo ga sinja kukavica i napokon pade tako nisko, da je postao pijanica, a zagrnuvši se ćebetom hodao je po Carigradu.

Kada je sultan za to čuo, pozove Petricu preda se, pa grdeći ga reče: »Ništarijo nijedna, kamo si deo toliki novac?«

Petrica, budući natrušen, odgovori sultanu: »Zar ti, čestiti care, misliš, da ja nemam novaca; kaži, pošto ćeš mi prodati svoju carevinu?«.

Sultan misleći, da Petrica zaista ima još novaca i pobojavši se, da bi Petrica zbilja još mogao imati kupovninu, odgovori: »Ne mogu ti cijeloga carstva prodati, nu dat ću ti za deset tisuća dukata vezirstvo u Bosni.«

To rekavši, otpusti Petricu, naloživši mu, da sjutra dan donese novce. Kad drugi dan osvane i Petrica ne dođe k sultanu, pošalje sultan po Petricu i kad ga dovedoše, reče sultan: »Ništarijo jedna, sad ćeš izgubiti glavu, naučit ću te, kako se vara sultan.«

Petrica na to reče caru: »Čestiti care, prije neg poginem još mi dozvoli jedno; nadi jednoga slijepca i jednoga kljasta bez nogu, pak im podaj bijela kruha i crljena vina, neka se najedu i napiju, a nas ćemo dvojica postrance gledati, što će ova dva raditi, kad se dosta najedu i napiju, a poslije toga slobodno sa mnom radi što hoćeš.«

Kad mu car to dozvoli i kad dvorani nađu slijepca i kljasta, kako je Petrica želio, dadoše ovima obilno kruha i vina, te ovi stanu jesti i piti, i kad se dobro najedoše i napiše, reći će slijepac:

»Hvala Bogu i čestitomu caru, koji nas je nahranio bijela kruha i napojio crljena vina.«

Čuvši to kljasti, reče: »Muči, beno, od kuda ti to znaš, da je hljeb bijel a vino crljeno, sad ću te nogom udariti u neki kraj, da nikada više ne budeš govorio ono, što na svoje oči ne budeš vidio.«

Sad prihvati Petrica: »Eto vidiš, čestiti care, da slijepac, kad je pijan ima oči, a kljast noge; tako sam i ja jučer budući pijan, imao u izobilju novaca, a danas trijezan nemam ni pre bijene pare.«

Čuvši to sultan, oprosti Petrici život i otpravi ga.

Kad je prošlo neko vrijeme, sultan još uvijek misleći na Petricu i na njegov bezbrižan život, pomisli, kako bi bilo, da i on pokuša opiti se. Kako misilo, tako i učinio. Dade si donijeti vina i napivši se dobrano, leže spavati, a kada se drugi dan diže iz postelje, stade ga mučiti silni mamurluk. Prizvani liječnik ne mogavši sultanu izliječiti mamurluka, reče, da bi tu mogao lijeka naći jedino Petrica.

Kada su Petricu pozvali k sultanu i kada mu ovaj zapovjedi, da mu kaže lijek od mamuluka, reče Petrica: » Čestiti care, pij i opet.« Sultan na to prihvati Petrici: »Ako budem opet pio, te se otrijeznim, opet će me spopasti mamurluk.«

U to reče Petrica: »A ti pij i opet!«

Kada ga sultan upita, dokle će tako da pije, odgovori Petrica: »Pij dotle, dok ne protepeš cijelu carevinu i dok ne ogrneš ovakovo ćebe, kao što ga nosim ja!«

Sultan nasmijehnuvši se, nadari Petricu, ali mu se zagrozi, da će ga s mjesta dati pogubiti, ako ga u svojoj carevini zateče.

Zato Petrica pobravši novce, brže bolje odmagli iz Turske i povrati se u svoj zavičaj.

PETRICA U LUPOGLAVI.

Mog zavičajnog mjesta nije također Petrica poštedjeti htio. Bio tuj sudac seoski, pred kim su žitelji imali veliki strah, a osobito onda, kada im je pokazao kladu, u koje bi neposlušne žitelje bez milosrda zatvarao, da čuče u njoj i promišljaju o svojoj nepokornoj ćudi. Slučilo se i opet, da je radi preodveć dugog jezika vrgao sudac ženu srednjih lijeta u kladu, a naš Petrica prolazeći baš mjestom, odluči da počini malu psinu. Potraživši seoskog suca, pretstavi mu se da je on podžupan. Sucu se odmah počele lačice tresti, a kad ga Petrica počeo prekoravati, da nije u redu, što i žensku čeljad u kladu meće, mislio je sudac: »Ao, Bože, sad će me progutati.«

To je nedostojno svakog naobraženog čovjeka!« poviče tobožnji podžupan, zapovjediv, da se žena iz klade ispusti. Kada je ona slobodna bila, nastavi Petrica:

»Za kaznu, što ženu zatvoriste u klade, zapovijedam vam, da se s mjesta vi u nj legnete.«

Uzalud je bilo sve moljakanje sučevo, kao i njegove svojte,

on morade leći u klade, u kojima ga je dva potpuna dana držao tobožnji podžupan, koji se je za cijelo vrijeme kod njega bavio. Kad bude Petrici već dosta šale, pusti na slobodu suca, zapovjediv mu, da mu najmi kola. Kad je sve gotovo bilo i on već u kolima, dovikne sucu:

»Bog gazdo! Ja sam Petrica Kerempuh.«

PETRIČINA SMRT I POGREB.

U šalama i lakrdijama prolažahu Petrici dani kao po loju. Najednoć opazi da je ostario. Vrati se stoga u bijeli Zagreb, da tamo, gdje je primio sveti krst, i umre. Dok je bio jošte pri zdravoj pameti i potpunoj svijesti, načini oporuku, koju zapečati s deset jakih pečata i preda nekomu fiškalu u pohranu uz dodatak, da se poslije njegove smrti u prisutnosti dvojice gradskih sudaca, te više njegovih znanaca otvori i proglasi. Premda je Petrica načinio sve, što se dolikuje pred smrt učini krštenu čovjeku, ipak kao da se i smrt plašila doći po njega, ne bi li ju kako nasamario. On je na čas bivao jako bolan, a na čas opet veseo i zdrav kô i nekada prije. Videći, da mu je jošte koji dan preživjeti, odluči, da i jošte jednu lakrdiju ostavi ovkraj groba.

Pa čujte kakovu!

Najednoć se zaredala po gradskim kućama dječurlija, koja je došla moliti za pripomoć k pogrebu Petričinu:

Pa kada je umro? pitala su gospoda i svaki nešto suknuo u torbak došljaka.

»Jučer na večer!« glasio je odgovor.

Pa gle čuda! Tri dana zatim, vidjevali su isti građani Petricu po ulicama, kako zbija svakojake šale. U prvi mah pomisliše, da je lakrdijaš uskrsnuo, no tek kasnije dočuše, da je to bilo njegovo maslo, kojim je htio da se domogne ponestale mu hrane i novaca, a o smrti ne bijaše ni sna!

»Svemu mora da je konac, pa tako i našemu Petrici.« Na samu pepelnicu predao je svoj duh u ruke Višnjeg suca, da mu sudi po njegovim djelima i zaslugama. Mrtvaca su dobre ruke, kako se pristoji, postavile na odar, okolo kojega su upalili svijeće, a nad glavu mu postavili sveti križ, neka se znade, da je krštena duša. Silesija svjetine dolazilo, da jošte posljednji put vidi onoga, koji je od svog rođenja pa sve do

smrti bio pun šala i lakrdija. Razumijeva se, da su prigodom tolikih posjeta vrata od sobe bila uvijek otvorena, pa je krmača, koju čas prije iz koca ispustili, došla, da vidi šaljivdžiju. Kad su je pokušali istjerati iz sobe, spotakne se ona o lijevi ugao odra. Odar se prevali, a mrtvac se skoprca na zemlju. Prijatelji ga digoše i položiše u lijes. Kada ga pokopaše, dogodi se također vrlo čudnovati slučaj. Kada su puštali lijes u jamu, puče uže pri nogama, te se lijes izmakne i tako mrtvac nije ležao, već stojao na nogama. Ljudi kimahu glavama, a grobar rekne:

»Ne čudite se, ljudi! Ta kroz cio svoj vijek bijaše pun šala, pa mu ni sada šala ne da mira.«

PETRIČINA OPORUKA.

Nekoliko dana iza Petričine smrti bude u prisutnosti gradskih sudaca i množine naroda otvorena njegova oporuka, koja je doslovce glasila ovako:

»Hvaljen budi Jezuš Kristuš! Dragi i kušljeni moji! Došla je vura, i mene više na ovome čelarnome svetu ne bu. Još dok sem pri zdravoj pameti, hoću da naredim, kak se moje

ostavničtvo podeliti ima, ar — ja Vas poznam, kakvi ste vi harlekini, — pa bi se potući i zmrcvariti mogli.«

»1. Moju zlatnu vuru, koju nisem nikdar imel, ostavljam svojoj pokojnoj teci za to, kaj me je znala višekrat brezovačom nasmicati.

2. Moj crni ancug, s kojim sem vu Pragu paradiral, ostavljam svojem vujcu, da bu mogel vu njem iti, kad postane krapinski sudec.

3. Moj cilinder s puranovim perom naj ostane fiškalu, koj bu vu spravku ovaj teštament imel.

4. Moje cele — samo pri petam i prstim podrapane cipele, ostavljam gospodi sucem, koji budu pri otpiranju mog teštamenta, i to jednakim dijelom.

5. Iza sebe ostavljam još jedan sanduk, koji nek se otpre i kaj se vu njem najde, naj se na četiri tala razdeli. Prvi tal plebanušu, koj me bu pokopal. Drugi tal školniku, koj mi bu pri sprevodu popeval. Tretji tal za siromake grada Zagreba, a četvrti tal naj se da cirkvi za meše mojoj dušici.

I s tim sem, kak bar mislim, svršil. Ha, ha! Još nekaj. Vu Sisku sem nekdar imel šocu Uršu. Prosim vas i molim, poručite joj, da sem vmrl, te da snaše ženidbe ne bu nikaj.

S bogom svi skupa

Petrica.«

Kad je oporuka pročitana, dadoše suci donijeti u točki 5. naznačeni sanduk, koji su umah otvorili. Na razočaranje i grohotan smijeh nadoše, da je pun svakojakog kamenja. To ih naposljetku toliko ražesti, a ponajviše tobožnje nasljednike, da su pošli na groblje, gdje su iskopali Petricu i jošte za zadnji puta ga pošteno izmlatili.

* * *

U čike File sastalo se lijepo društvance. U zapećak, na hrastovu klupu, sjeo File, dimeći iz svoje omašne lule, te sve na čas pripovijedajući nešto ostalima, koji bi sve hohotali od smijeha. Pa što mislite, o čem je tu bila riječ? Odgovor glasi: »O najvećem svjetskom prokšenjaku, Petrici Kerempuhu.«

Tako nastade i ova knjiga.

GDJE JE ŠTO?

Petričin porod i krštenje — — — — — 1
Prvi dnevi Petričina živovanja — — — — 3
Petrica pleše po užetu — — — — — 4
Petrica potpomaže majku — — — — — 6
Petrica zavadio susjedove kokoši — — — — 7
Mali lukavac — — — — — — — 8
Petrica u košnici — — — — — — 10
Petričin lopovluk u Petrinji — — — — — 11
Petrica — liječnik u Brodu — — — — — 13
Petrica u Križevcima — — — — — — 14
Petrica onako radi, kako se zapovijeda — — — 15
Petričina prerevnost — — — — — — 17
Petrica postao fratar — — — — — — 18
Petrica kožarskim djetićem — — — — — 19
Petrica umjetnikom — — — — — — 20
Petrica pere kožuhe — — — — — — 22
Petrica sluga u jednoga župnika — — — — 23
Petričina osveta — — — — — — 25
Petrica kovački dietić — — — — — 26
Petrica brijač — — — — — — — 27
Petrica u konjskoj utrobi — — — — — 28
Petrica kuhač — — — — — — — 30
Petrica u službi turskoga cara — — — — 31
Petričin boravak u Rimu — — — — — 32
Petrica prevario kokošaricu — — — — 34
Petrica se gosti za novac — — — — — 35
Petrica prevario prodavačicu cipela — — — 36
Petrica sluga u pivara — — — — — 37
Petrica nadmudrio župnika — — — — — 38
Petrica kazni krojače — — — — — — 41
Petrica — učenjak — — — — — — 42
Petrica stolarski djetić — — — — — 44
Petrica — školnikom — — — — — — 45

Petrica prevario krznara — — — — — 46
Petrica osuđen na vješala — — — — — 47
Petrica postolar — — — — — — 48
Petrica prevario mesara — — — — — 49
Petrica kazni hvalisavca — — — — — 50
Petričino otkriće — — — — — — 52
Petrica konjotržac — — — — — — 53
Petrica u Parizu — — — — — — 54
Petrica zavadio mljekarice — — — — — 55
Petričina kazna u Mostaru — — — — — 56
Petrica i grof — — — — — — — 57
Petrica trguje kruhom — — — — — 59
Petrica daje mastiti čizme — — — — — 60
Petrica — krojač — — — — — — 62
Petrica pravio vukove — — — — — 64
Petrica stroji kožu — — — — — — 65
Petrica — kuhač — — — — — — 66
Petrica na objedu kod tokara — — — — 67
Petrica pravi naočale, ali ne može nigdje dobiti posla — 69
Petrica leži pred pragom — — — — — 70
Petrica kupuje konja — — — — — — 71
Petrica biskupov pastir — — — — — 72
Petrica u svojim lakrdijama ne štedi ni oca ni strica — 73
Petrica dijeli šijacima orahe — — — — 74
Petrica prevario Turčina — — — — — 76
Petrica, fratarski kuhač, nadmudrio hođu — — — 77
Petrica spasio gvardijanov život — — — — 77
Petrica nadmudrio turskoga sultana — — — 79
Petrica u Lupoglavi — — — — — — 80
Petričina smrt i pogreb — — — — — 81
Petričina oporuka — — — — — — 82

	Kruna
Verne Jules, Dvadeset tisuća milja pod morem	1.20
Verne Jules, Put oko zemlje za 80 dana	1.20
Verne Jules, Put do mjeseca i oko mjeseca	1.20
Zanimive i zabavne priče. Šestdeset najljepših i najkrasnijih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i drugim izvorima sakupljeno za hrvatsku mladež. Sa 4 slike	2.—
Zbirka hrvatskih pjesama za školsku mladež. Sa 9 slika	—.20
Za veselu djecu. Slikovnica u velikom obliku	—.80
Zmaj Jovan Jovanović, Zlatna knjiga za djecu. Pjesmice	2.40
Živa knjiga. Narodne basne i pjesmice iz životinjskoga života	2.40

Pjesme narodne i umjetne.

Badalić Hugo, Hrvatska Antologija. Umjetno pjesništvo starijega i novijega doba Broširana 4.—, krasno uvezana	6.—
Bogović M., Pjesnička djela. Drama: Frankopan. — Izabrane pjesme. Uvod napisao M. Šrepel. Sa slikom pjesnikovom. Broširano 2.—, vezano	3.—
Bogović M., Strielice	—.60
Botić L., Pjesme. Pobratimstvo. Biedna Mara, Petar Bačić. S uvodom M. Pavlinovića i Fr. Markovića. Sa slikom pjesnikovom. Broširano 4.—, vezano	5.60
Deželić Gjuro, Hrvatska pjesmarica ili zbirka rado pjevanih pjesama. Peto izdanje preradio i pomnožao dr. Velimir Deželić	2.—
Gundulić I., Osman. S pjevanjem XIV. i XV. L. Mažuranića	2.—
Harambašić A., Izabrane pjesme. Broširano	1.50
Hrvatske narodne pjesme, što se pjevaju u Istri i na Kvarnerskih otocih. Broširano	2.—
Kumičić M., Za spomenar. Mudre izreke i stihovi iz naše književnosti	3.—
Marković Franjo, Iz mladjih dana. Pjesme. Broširano 1.20, vezano	2.—
Mažuranić I., Smrt Smail-Age Čengijića. Pjesan. Sedmo ovlašteno izdanje. Sa slikama. Vezano	1.60
Pjesmarica nova, ili sbirka najobičnijih pjesmica, koje običavaju djeca pučkih škola pjevati u crkvi i školi	—.40
Preradović P., Izabrane pjesme. Uvod napisao M. Šrepel. Sa slikom pjesnika. Broš. Vezano	4.— 5.60
Rubetić Cvj., Pjesmarica za djecu pučkih škola. Sadržavajući pjesme crkvene i školske s nekim molitvama	—.40
Sbirka najnovijih crkvenih pjesama za školsku mladež	—.20
Šenoa A., Razne pjesme šaljive, ilirske legende, priče, romance, balade, povjestnice i prievodi. Uredio H. Badalić. Elegantno uvezano	4.—
Šenoa A., Izabrane pjesme. II. izdanje. Broširano 5.—, elegantno uvezano	7.—
Vraz St., Izabrane pjesme. S uvodom Franje Markovića. Broširano 3.20, eleg. vezano	5.—

Pjesmarice sa kajdama.

Bisernica, Zbirka popjevaka za četiri muška grla. Sabrao i izdao »Vienac«, glazbeno pjevačko društvo u nadbiskupskom sjemeništu. Zagreb 1886. Tenor I., Tenor II., Bas I., Bas II., 4 svezka	1.60
Eisenhut Gj., Napjevi crkvenih pjesamah, što se nalaze u Balenovićevoj »Sunčanici«	1.—
Klaić Vj., Hrvatska pjesmarica. Zbirka popjevaka za skupno pjevanje	1.50
Novak, Crkvena pjesmarica za ženska srednja učilišta, troglasno sa pratnjom orgulja	1.50
Novak, Teoretska i praktična obuka zbornoga pjevanja	1.50
Novak, Pjevanka za djecu pučkih škola	1.—

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

	Kruna
Novak, Crkvena pjesmarica harmonizirana za mješoviti đački zbor	1.50
Škola za tamburanje	2.—
Truhelka A. V., Sto pjesama za porabu školsku, crkvenu i domaću	—.60
Varjačić Lj., **Lira** za mužku i žensku školsku mladež	—.60
Zajc Iv. pl., **Bože živi!** Pjesma od P. Preradovića. U slavu hrvatskomu narodu. Hrvatska himna za mješoviti i mužki zbor	—.80
Zajc I. pl., **Milovanka.** Sbirka popievaka za mladež obojega spola	—.60
Zajc I. pl., **Milozvuk.** Sbirka pjesama za školsku mladež obojega spola	—.60

Molitvenici.

Horat Ig., Cvijeće iz vrta Božjega. Molitvena knjižica. Uvezano: u crno platno —.70 u koži 4.—, u kosti	4.—
Jais, Isus prijatelj mladeži ili pustite k meni malene. Molitvena knjižica s katekizmom i pjesmama za dječake i djevojčice. U platno uvezano —.50, sa zlatorezom —.80, u bijeloj kosti	2.—
Maurović A., dr., Krist naš spas. Molitvenik za kat. kršćane. Uvezan: u platno 1.20, u kosti 5.—, 7.60; u koži	6.—
Rubetić Cvj., Razgovor s Bogom. Molitvenik za bogoljubnu zabavu dušam kršćanskim. Uvezan: u platno 2.—, u kosti 5.—, 5.80, 6.40, u koži	6.40
Sabolović A., Prava kršćanka u bogoljubnosti sa svetom crkvom, ili sveta vremena i blagdani godišnji. Molitvenik za duhovnu zabavu spola ženskoga	—.60
Šic F., Razgovor s Bogom. Poučna i molitvena knjiga dušam kršćanskim. Sa 5 bakrorezah i 14 kam. slikah križnoga puta 1.60, sa zlatorezom	2.—
Šimončić G., Slava Bogu. Molitvenik za ženski spol. Priredio ga po Šicovu »Razgovoru s Bogom« i pomnožao nekimi molitvami. Uvezan: u platno 1.20, u kosti 5.—, u koži	5.—
Šimončić G., Molitvena knjižica. Za kršćanski katolički puk. Sa svimi potrebnimi molitvami i sa kršćanskim naukom ili katekizmom, kako se u crkvi tumači. Uvezan: u platno —.60, sa zlatorezom 1.50, u kosti sa podloženim baršunom	3.60
Šimončić G., Compendium rituali in usum Cleri archidioecesis Zagrabiensis	2.—
Vimer R., dr., Spasi dušu moju. Molitvenik za naobraženi svijet. Uvezan: u platno 1.— u koži 5.—, u kosti	4.50
Žuželj F., Cvijetnjak pobožnosti za mladež pučkih škola	—.40

Slovnice i rječnici.

a) Franceski:

Adamović J., dr., Francusko-hrvatski rječnik. S označenim izgovorom. Tvrdo vezan	4.—
Adamović-Gavazzi-Sarazen, Hrvatsko-francuski rječnik	4.—
Ahn Dr., Praktični način za brzo i lahko učenje franceskoga jezika. Od D. Lopašićke-Waldherr	1.20
Ploetz Dr. K., Franceska vježbenica s označenim izgovorom za početnike. Po 37. izdanju priredio F. Šuller IV. izdanje. Broširano 2.40, tvrdo uvezano	2.80
Šuller F., Gramatika franceskoga jezika za srednje škole	4.80
Šuller Fr., Historie abrégée de la litterature francaise	3.—
Šuller Fr., Sustavno oblikoslovlje i skladnja franceskoga jezika	2.40
Švrljuga I. K., Franceska slovnička vježbenica za srednje i gradjanske škole	1.60

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

NAMJENA.

Kad te snadje briga
A ti oko suzne;
Kad te žena friga
A punica ljusne:
Tad si čitaj Kerempuha,
Svjetskog potepuha!

Kad si dobre volje
I sreća ti raste;
Kad s' odojček kolje
I drugi te časte:
Tad si čitaj Kerempuha,
Svjetskog potepuha!

Kada si u radu,
Oli ti na putu;
Kada te okradu
I kad trpiš bolju ljutu:
Tad si čitaj Kerempuha,
Svjetskog potepuha!

Kad se pak oljoljaš
I vince te grije ;
Kada si mi trijezan
I kad toga svega nije:
Tad si čitaj Kerempuha,
Svjetskog potepuha!

PISAC.

b) Njemački:

	Kruna
Filipović I., Džepni rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika. I. Njemačko-hrvatski dijel. Četvrto popunjeno i prošireno izdanje s novim hrvatskim pravopisom	4.—
II. hrvatsko-njemački dijel	4.—
Filipović I. (uz sudjelovanje Gi. Deželića i Lj. Modca), **Veliki rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika.** Za porabu pravnika, činovnika, učitelja, trgovaca i obrtnika. I. Njemačko-hrvatski dio. Dvie knjige. II. Hrvatsko-njemački dio. Dvie knjige. Kompletno	10.—
Filipović I.,Hrvatsko-srpska-njemačka besjedovnica. Praktična uputa za one, koji žele, da se lahko nauče pravilno govoriti hrvatskim ili njemačkim jezikom	3.60
Ivkanec T., Njemačka slovnica i čitanka za više pučke škole	2.—
Miller F. Ž., Praktična uputa u njemački jezik za svakoga. Vezano	2.—
Podgoršak J., Oblici njemačkoga jezika za srednje škole i slične im zavode	—.80
Tropsch St., dr., Ortografičko-gramatički rječnik njemačkoga jezika	—.90
Vitanović J., Njemačka početnica, s prikladnim razgovorima u svim ljudskim prilikama	—.60

c) Talijanski:

Mussafija A., dr., Talijanska slovnica za početnike. V. hrvatsko izdanje po XXIV. njemačkom izdanju prof. I. Krst. Svrljuga	3.80
Segvić Cherubin, Praktična uputa u talijanski jezik. Broširano 1.20, vezano	1.80
Svrljuga I. K., Džepni rječnik hrvatskoga i talijanskoga jezika	3.—
Svrljuga I. K., Džepni rječnik talijanskoga i hrvatskoga jezika	3.—

Razno.

Hirc Drag., Lika i Plitvička jezera. Slike, opisi i putopisi. Slike risao V. Anderle. Uređeno sa 60 slika. U vrlo lijepom uvezu	6.—
Hirc Dragutin, Gorski kotar. Slike, opisi i putopisi. Ukrašeno sa 100 slika	7.—
U vrlo liepom uvezu	9.—
Hirc Dragutin, Hrvatsko primorje. Slike, opisi i putopisi	11.—
Klaić Vj., Povjest Hrvata od najstarijih vremena do svršetka XIX. stoljeća. I. svezak broširano 6.—, vezano 8.—. II. svezak broširano 7.—, vezano 9.—. III. svezak broširano 6.—, vezano 8.—. IV. svezak broširano 7.—, vezano	9.—
Kokotović N., Novi uzor listar i kućni savjetnik za sastavljanje svakovrstnih listova, izprava i pismenih sastavaka za sve društvene prilike u poslovnom i domaćem životu. Kućni liečnik i uputa u kućanstvo i gospodarstvo	3.—
Širola Ivan, Svjetska povjest u slikama. Po prof. V. Klaiću, dru. I. Hoiću i drugim piscima. Ukoričeno sa bojadisanim omotom	5.60